AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 30 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 26 d. Liepos (July), 1923 m. | KAINA 5 CENTAI. | Vol. IX.

BUVĘS MEKSIKOS MAIŠTININKAS VILLA TAPO NUŽUDYTAS. NUBAUDĖ SUOKALBININKUS NUŽUDYT ANGLIJOS VALDININKUS

Popiežius paliepė uždaryt bažnyčią užtai, kad joje rodyta krutanti paveikslai. Pagei daujama italų įsikraustymas į Kanadą. Pasažierinis orlaivis nupuolė į jures. Iškėlė vėliavą laidojant anglišką britoną. Suv. Valstijos susikivirčijo su Anglija už aliejaus šaltinius. Pilipnai neteko savo valdžios.

FRANCISCO VILLA JAU NEGYVAS.

El Paso, Tex. Buvęs Meksikos generolas Francisco Villa, kuris anais metais vedė plėšikų ir Meksikos maištininkų gaujas, kad nuvertus valdžią, praėjusioj pėtnyčioj tapo nušautas savo namuose. Sakoma, kad nušovė jį jo sėbrai, kuriems jis vadovavo. Suvienytos Valstijos anais metais buvo nusiuntusios savo kariumenę į parubežius ir Meksikos teritoriją, kad suimtų Villą, bet suimt nepasisekė. Paskui jis buvo pametęs savo amatą ir pagirtinai gyveno.

KOVA UŽ NEMOKĖJIMĄ RANDŲ.

Vera Cruz, Pietinėj Amerikoj. Dešimts civiliškų gyventojų ir du policistai tapo užmuštais kovoje su atsisakiusiais mokėt randas namų savininkams, tad savininkai su dviem policistais atėjo juos išmėtyt. Atėjus daugiau policistų, iškelta valstybės vėliava, bet tas negelbėjo. Prasidėjus areštams, minios šaudė iš revolverių ir metė akmenais į raitają policiją.

AUSTRIJA SAMDYS GELEŽINKELIUS.

Vienna, Austrijoj. Valdžia negalėdama išmokėt algas geležinkelių darbininkams, geležinkelius išnuomuoja privatiškoms kompanijoms. Tuomi valdžia tikisi sumažint išlaidas, kurias ji nepajiegia apmokėt. Tikimasi iš geležinkelių nuomos turėt pusėtinas įeigas.

LENKUTĮ PAKRIKŠTIJO ANGLU.

New York, N. Y. Laivu "Lapland" iš Lenkijos atplaukė viena lenkiška šeimyna, W. ir Zofija Przygon, kurie atsivežė šešių dienų kudikį, gimusį ant laivo. Prieplaukoj valdininkai ilgai nesusitarė kaip kudikį užrašyt. Ant galo sutiko jį užrašyt anglu, kadangi jis gimė ant angliško laivo.

PAKLYDO BEVUOGAUDAMAS.

Pittsfield, Mass. Juozas Ashey, 81 metų amžiaus, šlubas ir trumparegys, išvažiavo vuogaut į girią, ir namiškiai pareinant jo nesu laukia. Duota žinią policijai, kuri per dieną girioje jieškojusi ir šukavusi, jo nesurado. Kai kas spėja, kad jis bus greičiau kur miręs, negu paklydęs.

PASMERKĖ SUOKALBININKUS.

Kairo, Egipte, Pasibaigė teismas 13 suokalbininkų, kurie buvo susitarę iššzudyt angliškus valdininkus Egipte. Teismas atrado visus kaltais, ir penkis jų pasmerkė pakorimui ir aštuoni nuo trijų metų iki gyvenimo galui, į kalėjimą. Šitie ir kiti, kurie dar yra kalėjimuose, per pastaruosius tris metus darė suokalbius, kad žudyt kiekvieną anglą.

PATARIA SIŲST Į KANADĄ.

Roma, Italijoj. Pas priemerą Mussolini atsilankė generolas Ricciotti Garibaldi, sunus Italijos išliuosuotojo, ir jo duktė. Po pasikalbėjimui generolas nurodė priemerui Italijos sunkenybes, kurias jai uždėjo ant pečių Suvienytos Valstijos aprubežiuodamos imigrantų kvotą. Jis patarė priemerui nepaisėt to ir rengt emigraciją į Kanadą. Patarė, kad valdžia pati pradėtų italus kolonizuot Kanadoj.

POPIEŽIUS PALIEPĖ UŽDARYT BAŽNYČIĄ.

Budapešt, Vengrijoj. Popiežiaus nuncijus, vardu popiežiaus, paliepė uždaryt bažnyčią šv. Matjošiaus, ir laikyt uždarytą tol, kol ji bus išnaujo konsekruota. Uždarymo priežastis yra tame, kad šioje bažnyčioje buvo rodoma krutanti paveikslai ir lošiama dramos, naudojant arcivyskupo drabužius. Drabužiai irgi uždrausta dėvėt arcivyskupui ir vyskupui.

PARKELIAUJA SU RUSĖMIS VEDĘ.

Moskva, Rusijoj. Iškeliauja į Suvienytas Valstijas Suvienytų Valstijų Šelpimo komisija, kurioje dvidešimts vyriškių yra vedę ruses, kunigaikštes ir kitas augštos rusų kilmės moteris. Kunigaikštė Čekojiedova yra ištekėjus už I. Warren, kunigaikštė Brobinskova už Baldwin ir aštuoniolika kitų aristokračių ištekėję už kitų "amerikonų". Bile dieną jie visi bus New Yorke.

VĖLIAVA ŠUNIO GARBEI.

Kuomet karės metu huliganai gaudė ir smalavo žmones, kurie nenusiėmė kepurę prieš vėliavą, tai dabar net nė augštesni valdininkai ne kreipia atydos, kuomet "amerikonai" vėliavas vartoja šunų pagerbimui. Neseniai Maine valstijos gubernatorius nuleido vėliavą iki pusei driaučiaus pastipus jo šuniui, dabar gi Brookfield, Mass. viešbučio savininkas Koppel pasielgė panašiai.

RUSIJOS AMNESTIJA KUNIGAMS.

Moskva, Rusijoj. Paliuosavus iš kalėjimo patriarką Tihoną ,duota amnestija ir kitiems kunigams, kurie yra laikomi kalėjimuose už pasipriešinimus valdžiai, ir, kaip rusai sako, darymus suokalbių kontrarevoliucijos sukurimui. Trįs mežesnieji kunigai jau paleista, ir laukiama tuojaus paleidimo visų.

RUSIJA LIEPIA NUVERST VALDŽIĄ.

Sofia, Bulgarijoj. Rusijos išpildantysis komitetas trečiojo internacionalo, atsiuntė pundus atsišaukimų, spaudintų įvairiose kalbose, kuriuose atsišaukiama į Bulgarijos darbininkus ir visas Balkanų valstybes, kad dėt visas pastangas, idant nuvertus dabartinę Bulgarijos valdžią. Vienas tų atsišaukimų jau tilpo laikraštyje "Pravda".

ORLAIVIS NUPUOLĖ Į JURES.

Newport, R. I. Vienas iš didžiųjų pasažierinių orlaivių, tarp New Yorko ir New porto nupuolė į jures su pasažierais. Jis užlėkė ant taip vadinamos "oro duobės", kurioje nebuvo oro ir sparnams neturint ant ko užsikabint, orlaivis persivertė ir nupuolė į jures. Pasažierai buvo trįs ir visi tapo lengvai sužeisti, tik Carey Morgan susižeidė skaudžiau.

POPIEŽIAUS PROTESTTAS VALDŽIAI.

Pissa, Italijoj. Šaika vadinamų melefactori masurerangi as facisti, sugriovė katalikų kliubo triobą. Dabar popiežius per savo sekretorių Gaspari įteikė protestą priemerui Mussolini, kam yra užpuldinėjama ant katalikiškų įstaigų. Mussolini telegrafu atsakė popiežiui, jog jis labai gailisi tokio "kvailo" pasielgimo nesubrendusių pusbernių.

DĖL SMITO IŠRINKIMO.

New York, N. Y. Parvažiavęs iš Rusijos senatorius Brookhart ir išgirdęs, kad Minesotos valstijoj išrinkta Magnus Smith senatorium, pasakė prakalbą, kurioje išsireiškė, kad tai didelis ženklas Suvienytų Valstijų valdžios perversmių ir kartu kad ir mažas, bet skaudus smugis Rusijai, kuri ikišiol čia siulėsi su savo reformomis. Prezidentas Harding, kuris yra savo vakacijoj, pasiskaitęs laikraščiuose apie senatoriaus prakalbą, pasakė, kad dar viena tokia prakalba, tai Fordas prezidentu butų išrinktas 10 milijonų balsų daugiau negu kiti kandidatai kad gautų.

KIVIRČIAI UŽ ALIEJŲ.

Lausanna, Šveicarijoj. Iškilo ginčai tarp Suvienytų Valstijų ir Anglijos atstovų, kurie nesutinka su taikos aktais dėl petroliejaus šaltinių Turkijoje. S. Valstijos Turkijoj jau seniau gavo koncesijas ir pradėjo aliejų naudot, dabar Anglija nori gaut dalį tų šaltinių, kuriuos Suv. Valstijos jau naudoja.

PILIPINUOSE "PATVALDYSTĖ".

Manilla. Pilipinų salose dabar viešpatauja "patvaldystė", nes visą valdžią paėmė į savo rankas gubernatorius, generolas Wood, kadangi rezignavus gabinetui ir užrubežiniam ministeriui, neliko kam rupintis provincijos reikalais. Washingtonas generolui Wood liepie laikyt viską savo žinioje kol gaus kitą paliepimą.

NUPUOLĖ IŠ ORLAIVIO Į JURES.

Boston, Mass. J. Steavens iš St. Johnsbury, Vt. savininkas hydroplano, kuomet čia atlėkęs taikėsi nusileist į Bird salą, ties E.Bostonu, išpuolė iš hydroplano Bostono saloj, į jures ir ten nuskendo. Laivo vedėjas oficieras Philips, kuris buvo su juom, tas puldamas nusilaužė koją ir vieną petį. Jį išgelbėjo buris jaktininkų.

PASIRAŠĖ LAUSANNOS TAIKĄ.

Lausanna, Šveicarijoj. Tolimųjų rytų konferencija, kuri tęsėsi nuo Gruodžio mėnesio iš pereitų metų, pasibaigė ir taikos aktas pasirašyta visų dalyvavusių šioje konferencijoje valstybių, išimant Suv. Valstijas, kurios turi dar šį tą pasakyt. Reiškia, Suv. Valstijos ir Turkija taikysis atskirai. Aktas pasirašyta Lausannos universitete. Po pasirašymui prasidėjo didės puotos.

DREBĖJIMAS ŽEMĖS KALIFORNIJOJ.

St. Bernadino, Kalifornijoj. Čia atsilankė drebėjimas žemės, kuris tęsėsi apie dvidešimts minututų. Drebėjimas buvo tiek smarkus, kad sugriovė daug namų ir užmušė žmonių, neskaitant sugadinimo vandantraukių ir daug ko panašaus. Smarkiausis drebėjimas buvo apie St. Bernadino ir Santa Barbara.

UŽSIDARĖ VALPARAISO UNIVERSITETAS.

Chicago, Ill. Indianos valstijoj ikišiol gyvavęs universitetas miestelyje Valparaiso, dėl stokos įeigų užsidaro neaprubežiuotam laikui.

Valparaiso universitetas buvo labai plačiai žinomas. Lietuviai jį irgi gerai pažinojo, nes daugybė jaunų lietuvių jį lankė. Nors tai buvo įstaiga vadinama "bulvių skutykla", ir jame niekas laipsnio negavo, arba jo laipsnius niekas nepripažino, vienok daugelis žmonių joje apsitašė.

UŽ KYŠIŲ ĖMIMĄ BUS TEISIAMAS.

Boston, Mass. Buvęs prohibicijos agentu H. L. Harvey kaltinamas už ėmimą kyšių ir laikomas kalėjime iki teismui po užstatu $10,000. Jis yra kaltinamas dviem atvėjais. Už vieną kaltinimą visai užstato nėra. Reikia tikėtis, kad už prižadųs teisingai pildyt savo pareigas, sulaužymą, jis bus skaudžiai baustas.

TAI BISKI MERGAITĖ.

Wausau, Wis. Marė Lavando sėdi kalėjime po užstatu $1500 ir laukia teismo už savo smarkumą. Ji primušė savo močiaką su aržuoliniu kučium ir paskui pabėgus per tris dienas gyveno pelkėse, kol šerifas ją suradęs areštavo. Apart primušimo ji dar pasakė savo močiakai, kad jei ji gyvens, tai vistiek ji ją užmuš ir kitokia mirčia ji nemirs. Tai biskį mergaitė!

SUSIŠAUDĖ HINIJOJ LAIVAI.

Čang-hupeh provincijoj, Hinijoj. Suvienytų Valstijų laivas "Alice Dollar" ir vienas angliškas, plaukdami upe Jang-Tso po eskorta skraiduolio, "Moinocacy" tapo apšaudyti hinų laivų iš Čung-King. "Monocacy" užpuolikams atsakė savo šuviais ir nuplaukė sau toliau.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

¶ Salem, Mass. miestelyje teismui parsiėjo teist vieną automobilistą, kuris pergreitai važiavo. Teisme advokatas negalėdamas lygiai argumentuot su policijos viršininku, prišokęs kirto jam kumščia į krutinę taip smarkiai, kad policijos viršininkas pakniopstom nuvirto nuo suolo.

¶ Londone straikas dakų ir laivų krovėjų, sulaikė visą judėjimą Saksonijoj, nes ten neateina jokis laivas.

¶ Japonija daro pasistengimus, kad galėtų savo atstovą turėt prie vatikano, kad geriau popiežiui pamėgus Japonijos budistai prižada mokintis katalicizmo.

¶ Rytinėj Tracijoj keliatas žydų pakėlė muštynes su turkais. Muštynėse trįs žydai tapo sužeisti. Valdžia išleido prisakymą visiems žydams išsikraustyt iš Tracijos, kaipo ateiviams.

¶ Paryžiuje tapo patrauktas teisman vieno laikraščio redaktorius, Ernest Judet, kuris yra kaltinamas kaipo žvalgas Vokietijos naudai.

¶ Suvienytos Valstijos priims į skolą iš Anglijos valdžios bonų ant sumos pinigų $4,600,000,000.

¶ Nežinia prieš kokią šventę ėmė bankos bankrutyt. Beveik potris subankrutija kas mėnesis. Pastaromis dienomis vėl viena subankrutijo Great Falls, Montanos valstijoj.

¶ Iš Birmingham, Alabama, greitasis trukis, veždamas darbininkus į kasyklas No. 1, nušoko nuo pylimo. Penki darbininkai užmušta ir sužeista. Visi negrai.

¶ Kanados parlamentan buvo įteikta du biliai, reikalaujanti panaikinimo Kanadoj svaiginančių gėrimų. Parlamentas abu biliu atmetė.

¶ Clevelande, Detroite, Buffaliuj, Toledoj ir kituose miestuose liuosnoriai organizuojama darbininkus, kad nepasiduot plieno trustui ir nedirbt 12 valandų.

¶ Buvęs generališku pačto viršininku News, dabar valdantis pačtą Indijoj, užtikrina, kad dabartinis prezidentas Hardingas kandidatu bus ir ateinančiuose rinkimuose.

¶ Vokietija įteikė Suvienytoms Valstijoms protestą prieš francuzus ir belgus, kurie dabar Vokietijoj perdaug sauvaliauja.

¶ Airijoj vėl prasideda nerimavimai. Dabar jau kurstoma straikai, kuriais manoma sukelt revoliuciją šalyje išnaujo.

¶ Francuzai užėmė Dueseldorfe fabrikus ir pastatė savo užveizdas plieno fabrikuose. Keli tukstančiai darbininkų tuojaus sustraikavo, protestuojant prieš francuzų sauvalę.

IWW. DARBININKAI RENGIA TEISMĄ.

Porth Arthur, Tex. Prie miesto darbų čia dirbo trįs darbininkai, priklausanti prie Pasaulinės Pramonijos Darbininkų organizacijos, ir nakčia kaszinkas juos pavogė. Išgirdę apie šį atsitikimą tos pačios organizacijos nariai, iš visų šalies kampų keliauja į Port Arthur, kad surengt teismą už jų draugų pragaišinimą. Keliauja kaip kas gali. Važiuoja ir pėksti eina, kiti slaptai važiuoja pervažos trukiais.

UŽ TROKŠTANČIO PAGIRDYMĄ.

Boston, Mass. Meimond Neumeister Portsmouth laivyno kieme patrauktu tapo kariškan teisman užtai, kad jis laivo kalėjime esančiam kareiviui davė atsigert degtinės ir už nešiojimasi su savim dirbtinės, kuri laivyno viršininkų su daktaro pagelba atrasta nuodinga. Sakoma, kad jis šitaja degtine norėjęs kalinį nunuodyt, kad tam nereiktų stot prieš teismą.

NEBUS ANGLIAKASIŲ STRAIKO.

Washington, D. C. Su paskutine diena Rugpjučio pasibaigia angliakasių metinė sutartis ir darbai bus pertraukti. Straiko vienok tikimasi, kad nebus, nes federališka valdžia turi prirengus planus, kad jei tik straikas prasidės, į 24 valandas valdžia paims į savo rankas visas antracito kasyklas ir leis darbus taip, kad anglių butų užtektinai.

PO 20 METŲ KALĖJIME.

Thomaston, Me. Vakar per eiles kalėjimo sargų tapo išvestas iš kalėjimo Henry Lambert, kuris kalėjime atbuvo 20 metų nekaltai. Jam buvo primesta žmogžudysta, kurios jis nepapildė. Išleidžiant kalėjimo valdyba jam įteikė naują garniturą ir mašną su penkiais doliariais.

Žinios iš Lietuvos

Seni žmonės.

Tilžė. Čia atsilankė iš Tauragės mokiniai ir mokintojai, kurie atlankė Jagomasto ir Mauderodės spaustuves. Pas Mauderodę tauragiečiai rado dirbant dar tuos raidžių statytojus, kurie statė raides pirmiesiems lietuviškiems laikraščiams kaip "Aušra", "Varpas" ir "Ukininkas".

"Lietuvos Rytų" byla.

Vilnius. Buvęs "Lietuvos Rytų" redaktorius ir leidėjas T. Juodvalkis, gavo du prisakymu stot teisman. Jis yra kaltinamas sulyg 263 straipsnio. Žinoma, jis yra kaltinamas už užtarimą lietuvių ir Lietuvos.

Mokintas arklys.

Kaunas. Einant į Mickevičias slėnį apie naujai apsodintą aleją tose vietose, kur daugiausia publikos vaikštinėja, VI. 29 d. popiet galima buvo rengėt, kaip vienas raudonomis kelinėmis apsimovęs inteligentas jaunikaitis jodamas, matyt, labai išdresiruotu arkliu tyčiomis tarpe publikos skraidė, neišpasakytai vikriai ratu apsukdamas ypač burelius. Visgi musų inteligentams, kad ir įkaušusiems, priderėtų mandagiau elgtis ir negąsdint arkliais publikos.

Pranašaujama ateitis.

Alytus. Žinovai pranašauja Alytaus miestui gražią ateitį. Gal but jie ir neapsirinka, nes Alytus turi daug davinių, kurie be abejo padės miestui išsiplėtot. Pav. retai, kuris miestas turi tiek miestui prigulinčios žemės, kiek Alytus; be to dar iš pietų ir rytų prie miesto prieina dideliausi valdiškos žemės plotai, kurios dalis bus sunaudota miestui praplatint. Jau šiemet apskrities žemės reformos komisija nutarė didelį valdiškos žemės plotą tarp miesto ir geležinkelio stoties, suskaldyt į nedidelius plotelius ir pavest juos įvairioms valdiškoms įstaigoms valdininkams nuosavybei.—Lietuva.

Prašalino viršininką.

Šimonys (Panev. ap.). Šinių plačiai žinomas valstietis p. P T-mas Panev. miesto ir apskr. viršininko š. m. Gegužės 2 d. 361 Nr. pasiulymu einant savivaldybių įstatymo 92 prg., valsčiaus tarybos posėdyj Birželio 8 d. vienbalsiai pašalintas nuo užimamos vietos, o jo vieton išrinktas buv. kasin. p. A. T.

Dabar paaiškėjo, kad panašus p. apskr. viršininko pasiulymas sekė trečias iš eilės, tačiau gudrusis virš. P. T. mokėjo laiku pasiulymus "sudorot". Ir šį pastarąjį mėginęs buvo nuslopint. bet gi apie tą sužinojo taryba.

Buv. viršaitis pasižymėjo davinėjime neteisingų pasų, liudymų ir kt.

Žuvo orlaivininkas.

Š. m. Birželio 20 d. apie 15 val. Kauno aerodrome atsitiko nelaimė. Leit. Stelmokui ir lei. Kačanauskui pasikėlus aeroplanu į orą ir dar nepaėmus ore tiesios linijos propeleris staiga sustojo ir aeroplanas smarkiai nukritęs į žemę susidaužė. Lakūnas leit. Pranas Stelmokas užsimušė, o eli. Kačanauskas sužeistas.

A. a. leit. Stelmokas gimęs Šakių apskr. Meištų kaime, netoli Naumiesčio miesto.

Dar jaunas vos pradėjęs trečią dešimtį metų savo amžiaus. Kilo iš vargingų tėvų; pradžios mokyklą ėjo Naumiestyj, bet dėl lėšų stokos negalėjo tęst mokslo. Užėjus karei pateko Rusijon ir sustojo Voroneže. Ten įstojo į "Saulės" mokytojų kursus, o iš ten pateko į gimnaziją, kurioj išbuvo iki moksleivija buvo grąžinta Lietuvon.

Dzukų pulkas.

Kaunas. I pėst. D.L.K. Gedimino pulkas yra vienas seniausiųjų musų pulkų. 1918 m. Lapkričio 1 d. dar vokiečių okupacijos metu į Vilnių buvo atvykę 30 savanorių, iš kurių susitvėrė savanorių burys, apsaugos tarybos pavadintas pirmuoju pulku. To burio pirmo pulko vadu buvo paskyrtas karininkas Grigaliunas—Glovackis.

Pirmojo apsaugos ministerio prof. Voldemaro įsakymu N 1, Lapkričio 23 d. karininkas Galvydis—Bikauskas jau oficialiai skiriamas pirmojo pulko vadu. Jam įsakyta pasirinkt reikalingą jam kadrą ir pradėt priruošiamąjį darbą Alytuje.

Tokiu budu užgimęs Vilniuje, tvėrėsi ir stiprėjo Alytuje — Dziukijoje. Šitas pulkas skaitosi Dzukų pulkas.

Dabar alytiškiai savo Dzukų pulkui rengiasi padovanot vėliavą. Tą mintį padavė vietos inteligentai, susispietę apskrities valdyboje.

Nuspręsta pagamint projektas. Patiektas šitoksai projektas: Pirmoj pusėj ant juodo šilko išsiųta Aušros Vartų Motinos šv. paveikslas, žemai kairiame šone "Gedimino kalnas dešiniame — pulko šefas D. L. K. Gediminas. Tarp tų vaizdelių aukso raidėmis išsiųta parašai: "Dzukai savo pulkui Gediminiečiams", pulko obalsis "Mirt, bet nepasiduot". Antroj pusėj — trispalvė, šilkinė vėliava, ant kurios išsiųta vytis. Visa vėliava apvadžiota trispalviais kutais.

———o———

LIETUVOS LAISVĖS PASKOLA, LIETUVOS PILIEČIŲ SAJUNGA IR KATALIKIŠKI "DIDVYRIAI".

Likviduojant Lietuvos Finansų Misiją, kurią "katalikai" suboikotavo toli pirm likvidavimo — palaidojimo, išmokėjimas nuošimčių už Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus po 5% tapo perkeltu ar pavestu Baltic States Bankui New Yorke, kuri negavusi nuo Lietuvos valdžios doliarių minėtų nuošimčių, nemoka, Bonų savininkai nukeliavę į Banką su kuponais gaut nuošimčius, grįžta namo su savo kuponais jau garbindami Lietuvos katalikišką valdžią, ir Amerikos lietuvių katalikų "didvyrius", kaip ana kun. Joną Jakaitį, profesorių dr. kun. Bučį, "Garso" redaktorių Šimutį, "Darbininko" redaktorių Gudą, Kemėšį, Čarneckį ir visus kitus katalikiškus "didvyrius", kurie iš savo pajiegų pasidarbavo išgriovime Lietuvos Piliečių Sajungos, Lietuvos pusiau-valstybinės organizacijos, sutvertos patriotiškais pamatais su mokesčiu po $2 Lietuvos valstybės reikalams ir po $1 skyrių (kuopų) reikalams arba po 25 centus kas mėnuo.

Prietam Lietuvos Piliečių Sajungos tikslas buvo suregistruot visus Amerikoj gyvenančius lietuvius.

Aiškiai buvo permatyta ir protingai apgalvota, kad Lietuvos Piliečių Sajunga bus didele parama Lietuvos valstybei finansuose, nes prisirašius (suregistravus) tiktai 100,000 lietuvių, Lietuvos valstybė butų turėjusi naudos $200,000 doliarių pilnai. O suregistravus 500,000 lietuvių, Lietuvai naudos butų buvę milijonas doliarių kas metai. Turint tokią sumą po ranka butų buvę galima atmokėt Lietuvos skolą Suvienytoms Valstijoms, dalimis ir per 6—7 metus butų buvusi išmokėta skola su nuošimčiais. Dabar krykštaukite katalikėliai "didvyrėliai" savo "laimėjimais", nes dabar jusų griovimo darbas jau neša vaisius...

Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų prie Jono Vileišio parduota už $1,700,000 doliarių. Kiek L.L.Bonų parduota prie Valdemaro Čarneckio, nėra buvę garsinta dėlei permažos sumos, bet sakysime bent $50,000, taip kad visa paskola bus $1,750,000 po 5% nuošimčius $87,500 suma reikalinga išmokėjimui nuošimčių kas metai, kas butų buvę apmokėta iš Lietuvos Piliečių Sajungos iždo kas metai, ir dar šauni suma butų atlikusi atstovybės reikalams Amerikoje ir Lietuvos kreditui. Dabar nuošimčius už paskolą turės užmokėt Lietuvos valstietis, kuris yra mokesčiasi ir visokiais atėmimais — rekvizicijomis apkrautas daugiaus, negu pajiegia išsimokėt. Lietuvos valdžia turės atsiųst Baltic States Bankui $87,500 doliarių kas metai apmokėjimui nuošimčių. Ne užmokant nuošimčių už L.L. P. Bonus puls ir puls Bonų vertybė, kaip ir visokiariopų lietuviškų "bendrovių" šėrai, kas sukels pirkėjų upą prieš Lietuvos valstybę, prieš katalikiškus spangus "didvyrius", kurie atliko tokį darbą griovime Lietuvos valstybės, užšaldė Amerikos lietuvių patriotizmą, išnaikino pačiuose lietuviuose augščiausį savo pagarbos vardą "Lietuvos pilietis" ant naudos kruvinųjų musų priešų lenkų, kurių vergystėn ir vėl musų katalikiški "didvyriai" — demagogai parduot mus rengiasi po priedanga apgynimo tikybos.

Šitokis Lietuvos griovimo darbas turėtų apšviest ir pertikrint kiekvieną geros valios lietuvį—tautietį, kuriam rupi Lietuvos ateitis, Lietuvos labas, kad nenueitų veltui musų ir musų Prometėjų adrbas atgaivinime Lietuvių Tautos, atnešimas iš senovės šventos lietuviškos tautiškos ugnies ir kurstymas tos ugnelės tautiečių širdyse, kuri vis ir vis daugiaus širdžių atšildė—uždegė meilę Tėvynės.

Todėl neklausyt tų musų naminių Tėvynės neprietelių ir parodyt jiems kelią į Varšavą ir Romą, kaip ir bolševikams į Maskvą, nes jiems tarp Lietuvių ne vieta nė Lietuvoje, nes jie yra išdavikais—pardavikais musų Tėvynės svetimon vergijon, o kad toks yra jų programas, tai visiems aiškiai parodo jų darbai, vis apdengti tikybine skraiste, kad geriaus galėtų apgaut mažiaus susipratusius lietuvius. Kada tikrieji Lietuvos sunųs dirbo ir galvas guldė už Lietuvos gerovę, tai musų vadinami tikybos vadai taipgi dirbo musų ir Lietuvos nenaudai,ilgesniam palaikymui musų cariškoje verguvėje, kaip jie ir net viešai paskelbė savo parsidavimo manifestą "Tėvynės Sarge" num. 12, 1900 metuose. Ant puslapio 4-to sekančiai:

"Politišką Lietuvos neprigulmybę skaitome už tuščią svajonę ir prieš aną atvirai protestuojame. Sargiečiai, o su jais ir visa konservatyviška lyg kaulu smegenų Lietuva pripažįsta Rusijos ciesorių už tikrą savo valdoną ir nuo Rusijos nerupinas skirtis"...

Ką išgirdę Lietuvos sunųs, tikrieji vaikai, patriotai, dar labiaus susivienijo ir smarkiaus dirbt pradėjo leisdami tam tikras knygeles pav. "Šalin šventoji caro valdžia" ir kitas, aiškindami lietuviams savivaldybės — demokratijos idealus, kaip jau 1902 metais įkuria Lietuvos Demokratų Partiją, kurios tiksals yra:

1) Laisva ir nepriklausanti kitoms tautoms ir valstijoms Lietuva;

2) Gyventojų vyriausybė visuose Lietuvos reikaluose, taigi demokratija, pačių žmonių valdžią.

Papa su visais pulkais kunigų ir kvailų davatkų nebuvo, nėra ir nebus laisvos demokratijos šalininkais. Jie yra senoviški despotai ir jiems tiktai despotizmas rupi, apie ką pasikalbėsime kitą kartą. **Tautietis.**

"PERPETUM MOBILE".

Paskutinėmis dinomis matėme nepaprastai umų lenkų markės kritimą. Vos per kelias savaites ar mėnesį iš 40.000 su viršum už doliarį pašoko iki 100,000 su viršum, kas reiškia 235% arba tiesiog sakant pustrečio karto. Tai yra nepaprastai didelis kritimas, kuris, šiaip ar taip jis bus sustabdytas, nepasiliks be labai liudnų pasekmių šaliai, jos piliečiams ir visam ekonmiškam gyvenimui. Juo skaudžiau jis bus atjausta, juo ilgesnį laiką stovėjo vietoje aukštumoje markė, nes tokiu atvėju prekybinis ir pramonės pasaulis labiau susirišo su ta marke. Dar ir kitas momentas čia turi but pažymėtas, butent, kad gabineto krizio Lenkijoj buvo laukiama tik iš dešinės pusės, tik dešiniųjų naujasis galėjo but. O su dešiniaisiais lenkų visuomenėj vyraujančios nuomonės paprastai rišama vidaus santikių sutvirtėjimas, tai gi ir markės vertės didesnis ar mažesnis pastovumas. Žodžiu, buvo tam tikra sanlyga, kuri davė galę labiau angažuotis su marke. Tai yra svarbu nurodyt, nes psihologiškas momentas valiutos kritime labai daug sveria: pradėjus kurioms nors reališkoms priežastims veikt, nepasitikėjimas kartais virstąs panika visiems yra žinomas; ir kad šis momentas sustiprina anų priežasčių veikimą, tai ir čia dvejopos priežiuros negali but. Čia nereikia kurių nors painesnių įvykių analizo, čia gana nurodžius kad jeigu prieš kelias savaites kam nors paskolinai pustrečio milijono ar milijardo, tai gausi vieną, taigi iš tos savo operacijos savo turtą sumažinsi pustrečio karto, nes tiek yra nukritęs mrk. kursas. Ir tokių paskolų galėjo but labai daug prekybos, pramonės ir kredito srityj, nes šitos ekonomiško gyvenimo sritys be jokio ar kitokio skolinimosi pavidalo tiesiog negali išsiverst. O šitą teisybę turint mintyje jau nesunku numanyt, kokią didelę dezorganizaciją padarys lenkų valstybės gyvenime paskutinis markės kritimas. Prekyba ir pramonė bus iš pašaknų sukrėstos, turės pergyvent krizį, taigi ir šalis bedarbę; surištas su valiutos kritimu ateinąs brangymetis bedarbius įstums į didelį skurdą, prasidės straikai ir riaušės. Didelis nepasitenkinimas visuomenėj taip pat išeis aikštėn. Visam tam pašalint reikės griebtis arba radikališkų reformų arba kokios nors patriotiškos spekuliacijos, kuo galėtų but, kad ir karė su bent vienu kaimynu.

Dabartinio markės kritimo priežastis lenkai labai įvairiai aiškina. Visa kruvon suvedus galima pamatyt labai liudną vaizdą. Pasirodo, kad lenkų valstybės biudžeto deficitas yra virtęs kronišku ir net progresuojančiu. Paskutiniais mėnesiais nepritekdavę 300 iki 400 milijardų mrk. ir po tiek kas mėnesis budavę paleidžiama apyvarton naujų pinigų. O juk yra žinoma, kad valiutos santikiuose tie 300—400 milijardai, sudarydami tam tikrą visų buvusių apyvartoj banknočių procentą, jų vertę numuša daug didesniam santykyj, ir todėl kritimo tempo eina smarkiau, negu didėja apyvarton paleista banknočių kiekybė. Čia tai ir yra tas užburtasis ratas, kurian pakliuva valstybių finansai, semią savo resorsus iš pinigų spaudinamosios spaustuvės.

Lenkų finansų politikoj dar pažymėtinas vienas klaidingas žingsnis. Tai yra vidaus paskola, kuri realizuota markėmis, bet kuri skolintojams bus sugražinta pastovios valiutos kursu. Tai yra vadinamoji auksinų paskola. Iš šitos paskolos valstybė turės savo sąskaiton įrašyt milžiniškus nuostolius, nes grąžindama paskolą turės išduot visai kitas sumas negu bus gavusi. Savaime aišku, kad valstybė, padariusi šitokį žingsnį, pati pirmutinė sakcionavo nepasitikėjimą dabartine marke, o to pasekmė tik viena gali but—smarkus ir nesulaikomas markės kurso kritimas. Čia dar galima butų buvę pateisint tas žingsnis, jeigu lenkų vyriausybė, ištarusi A, but pasakiusi ir B, reiškia davusi ženklą, butų pradėjusi ir pačią valiutos reformą. Bet ji to nepadarė. Ir todėl matome labai reikšmingas pasekmes.

Vyriausioji deficito priežastis esanti mokesčių nesutvarkymas, dėl ko esąs kaltas Sikorskio gabinetas. O šio gabineto šalininkai vėl kaltina dešiniuosius, kad šie visą laiką sabotavę mokesčių klausimo greitesnį sprendimą. Mat dešinieji nenorėję duot pinigų tai, kuri jų pasitikėjimo neturėjusi. Žodžiu pirma savo partijos ambicija, o jau paskui —valstybės reikalai.

Dabartinis gabinetas, anot finansų ministerio žodžių, jau turįs šioje srityje tvirtą pagrindą po kojomis ir todėl pradėsiąs vykdyt mokesčių reformą. Bet apčiuopamų tos reformos rezultatų galima busią laukt po kokių dviejų mėnesių. Reiškia dar du mažiausia mėnesiu deficitas bus papildomas senuoju budu—spaudinant ir leidžiant apyvarton po pierėlius. Ir jeigu pirma tokiu budu reikėdavo prisidurt 300—400 miljardų, tai kursui nukritus reikės kelis kart daugiau.

Dar dabartinio gabineto šalininkai kaltina Sikorskio gabinetą už tai, kad jis, savo politiško efekto tikslu, palaikydamas ilgesnį laiką markės kursą vienoje padėtyj, išmetęs rinkon kursui reguliuot labai daug svetimos valiutos, kuri buvusi iki tol iždo surinkta. Naujam gabinetui šičia nieko nelikę. O tos valiutos dabar kaip tik daugiau esą reikalinga, nes lenkų pramonė šiuo momentu perkantis iš užrubežio žaliosios medegos. Susidariusi padėtis, kur pasiulymas sumažėjęs, o reikalavimas padidėjęs, kas vėl labai atsimuša markės kritime. Be to esą pastebėta, kad tie lenkų pramoninkai, kurie eksportuoja užrubežin savo gaminius ir už juos gauna svetimą valiutą, tik dalį tos valiutos pargabena savo valstybėn, o kitą dalį palieka užrubežyj, pasidėdami bankuose savo vardu. Šitokios kombinacijos sugriovusios visus tuos planus, kurie buvę statomi padėjus pagrindan eksporto ir importo balansų išlyginimą.

Čia dar prisidėjusi ir vokiečių markė, kurios kritimas smarkiai patraukęs paskui save ir lenkų markę. Žymi lenkų eksporto dalis eidavusi į Vokietiją. Nukritus vokiečių markei, vokiečiai daug mažiau galėsią importuot. Lenkų prekės, negaudamos kitų rinkų pasiliksiančios savo šalyj, kas vėl atsilieps prekybiniame balanse ir pramonės gyvenime.

Kurį laiką lenkų markė buvo atsiskyrus nuo vokiečių markės. Lenkai tuo džiaugėsi ir gyrėsi laimėję. Bet dabar vėl matome seną vaizdą. Dabar vėl nuolat išgirsti nusiskundimus, kad vokiečiai tyčia mušą lenkų markę žemyn. Paduodama net faktą, kur pav. Danske lenkų markės kritimo pradžioj, buvę metamos lenkų markės biržon miliardais. Vieną tokių dienų buvę išmesta 8 miliardai. Žinoma tai galėjo atsitikt ir be piktos valios, juo labiau, kad lenkų markių Vokietijoj galėjo daugiau susirinkt anuo lenkų markės pastovumo metu. Pradėjus krist niekas nenori laikyt pikto pinigo rankose, todėl ir verčia vežimais.

Visa kruvon suvedus matome, kad markės kritimas yra labai komplikuotų priežasčių pasekmė. O šių visų priežasčių vardas tai netikęs lenkų valstybės šeimyninkavimas. O tas šeimyninkavimas pareina nuo netikusios politikos, nes tik ten finansai esti geri, kur ir politika gera. Kaip jų politika turi savyj labai daug spekuliacijos gaivalo, taip ir finansai virsta spekuliacijos auka. Ir tai visa eina iš pat pradžių. Ir tas kritimas eina kiaurai per visus atstatytos nepriklausomos republikos gyvenimo metus, nė kiek nesustodamas. Jis mums primena upės bėgimą, ir net amžiną judėjimą, apie kurį mokslininkai laužo galvas. Lenkų markė tai ir yra tas prietaisas—perpetum mobile—kuris niekeno nevaromas vis juda ir juda.

"L. R."

———o———

Laiškai į Redakciją

Gerb. "A. Liet." Redakcija!

Šiuomi tamistom tariame padėkos žodį už prisiuntimą knygų, kurių nemažą pluoštą nuo tamistų gavome, tai aš vardu šaulių savo burio išreiškiu tamistom širdingai ačiu ir tikimėsi, kad gal mus ir toliau nepamiršit. Žinote, kad su apšvieta, tai yra labai sunku, nes neturime šitam dalykui lėšų, o labiausia kaip musų aplinkėje tamsumas amžinas viešpatauja, tai jeigu męs ką gauname nuo jųs, tai mums labai yra didelė parama.

Tai žinote tamistos, kad ir mums šauliams tai yra daug kliučių savo darbavime, nes kaip musų Trakų skyrius tai labai žemai stovi, nes iš sajungos yra atsiųsta netikęs skyriaus vadas, tai šaulių veikimas apmiręs yra. Bet tikimės, kad pasitaisys, tai malonus tamista kaip šitas knygas gavome, tai musų visų šaulių džiaugsmas yra neapsakomas, nes yra puikių knygų, tik atsiimdami radome netvarkoje ir nežinome kiek buvote išsiuntę, nes laiško nebuvo, tai malonėkite pranešt kokias knygas buvote išsiuntę.

Su tuokart daug laimingos kloties dėl tamistų linkime ir veliname dėl tamstų ilgų metų gyvent ir darbuotis dėl tėvynės. Su pagarba Kruonio Šaulių Burio valdybos sekretorius

Antanas Dubickas.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

LIETUVOS VARGAI IR NEPRITEKLIAI VISUR ATJAUČIAMI.

Męs jau minėjome, kad Lietuvoj viskas kitaip negu kitur, ir kiek matosi, niekas ir nesistengia pasekt pėdomis kitų valstybių, kad suvienodinus nors ne viską, tai nors kas galima. Vieton to Lietuva gali pasigirt tik partijų rietynėmis, o šiaip viskas vis "po senovei" ir ar bus kada permainos, ar susitaisys tvarka, ir žinot negalima, kadangi pasistengimų niekur nesimato. Jau šešti metai kai valstybė gyvuoja, dar savo žemlapio neturi.

Nesinorėtų jau visus tuos trukumus minėt, bet jie vis veisiasi. Štai "Prusų Lietuvių Balsas" talpina straipsnį po antgalviu "Didžiausios svarbos klausimą" ir nupasakoja, kad Klaipėdon atvykus netik lietuviui, bet ir svetimtaučiui, nenoromis į akis metasi kaszinkokia nesamonė, kaszinkoks trukumas. O tuomi trukumu yra tai, kad Klaipėda ir jos uostas yra Lietuvos, o tame uoste nėra jokio Lietuvos laivo, nė Lietuvos vėliavos, kas pas visas tautas uostuose visur yra. Gi Klaipėdos uoste, čia plėvėsuoja vėliavos Latvijos, Švedijos, Vokietijos ir kitų valstybių, lyg išjuokimui, savosios, namiškės, nėra.

Neturint savo laivų, eksportuojant ir importuojant parsieina visuomet mokėt labai brangiai ir tuomi panešt didelius nuostolius. Šiais metais valstybės reikalams bus atgabenta 50,000 tonų prekių ir vien už atvežimą į Klaipėdą reiks sumokėt po septynis šilingus, už toną, 17,500 svarų sterlingų arba 815,500 litų. Ukio Bankas mano išgabent 180 milijonų kiaušinių, kurie sudarys 9000 tonų. Skaitant kaip yra mokama po 50 šilingų, matome, kad Ukio bankai už išgabenimą kiaušinių į Klaipėdą, teks užmokėt 22,600 svarų sterlingų arba 1,048,,500 litų. Tokiu budu tik už transportavimą jurėmis 59,000 tonų iš musų valstybės išplauks 40,000 svarų sterlingų arba 1,860,-000 litų. Be to iš Liepojaus kasdien iš Lietuvos ir Lietuvon prikraunama ir perveža ma Latvijos geležinkeliais po 25 vagonus įvairių produktų. Leiskime, kad už transportavimą tų produktų, jurėmis, męs mokame vidutiniškai po 40 šilingų už toną, kas sudaro 600 svarų sterlingų per dieną ir dar po 5000 litų Latvijos geležinkeliams, kas kartu su transportu anglių ir kiaušinių, per metus sudarys 13,730,-000 litų, kuriuos męs sumokame svetimiems vien todėl, kad neturime savo laivų. Tikrenybėje ši suma yra dar didesnė, nes čia dar nepriskaitoma sumokamos svetimiems visokios rinkliavos ir produktų perkrovimo išlaidos. Tuom tarpu jei męs turėtume savo laivus, tai netiktai kad tie 14 milijonų litų liktų valstybei, bet ir laivai dar duotų valstybei pelną, kuris netik apmokėtų jų išlaidas, bet butų dar ir nemažai įeigų šaltinių, nes netik savo valstybei patarnautų, bet ir svetimujų butų pasamdomi.

Kuomet Lietuvai duoda tokius milžiniškus nuostolius tik vieni laivai, tai reikia numanyt, kad kitos aplinkybės suima dvigubai, ir todėl nelieka klausimo, kodėl Lietuvoj šiadien viskas apleista, niekas netaisoma ir nežinia ko tas visas laukia. Laukiama kol pinigų bus, juk jų Lietuva turi labai mažai, daug mažiau negu jų gali ir turi sunaudot.

Reikia atsimint, kad valstybė atsistojo ant griuvėsių, su tuščiomis rankomis. Ir taip stebuklingu budu ji gyvuoja. Juk nepaliko jai niekas nė laivų, nė ginklų nė pinigų. Viską reikėjo prasimanyt, ir tai dar tuomi bloguoju metu, kuomet vis kas ir visur buvo nuteriota, viskas sunaikinta. Ir to dar negana. Reikėjo kovot už savo likimą. Reikėjo kovot ginklu ir diplomatija, kad atsigynus nuo militariškų skriaudikų. Reikėjo važinėt po visas pakampes, o važiuot reikėjo ir dabar reikia, ir kada tie reikalingumai pasibaigs, niekas žinot negali, kaip lygiai negali ir spėt, kokia Lietuvos ateitis bus.

Vienas kitas iš šios šalies ten keliaujja užmiršęs ką paliko ir pergreit pripratęs prie šios šalies lepumų, ir ten nuvykęs, paskui laiškais ir sugrįžę, kelia lermus, kad jam nenutiesta cymentiniai takai, kad gatvės negrįstos, kad valdžia paskui nebėgioja be kepurės prieš "amerikoną" ir kitaip. Bet taip elgiasi tik lengvatikiai, kurie nepajiegia suprast, kad ten karė viską sunaikino, kad reikėjo viską statyt iš naujo, ir tokiose sunkiose aplinkybėse niekas negalėjo ikišiol viską atstatyt, kadangi ten dar neturima to, kas yra reikalingiausių, kaip matoma iš augščiaus pasakytų žinių.

Atmindami męs visokius Lietuvos vargus ir negales, turime ir taip stebėtis, kad visuose varguose ji pajiegia gyvent ir savo nepriklausobybę palaikyt.

Dar tie, kurie taip tankiai rugoja ant Lietuvos valdžios už netvarkas ir įvairius nepriteklius, turėtų žinot, kad tas yra ne tik Lietuvoj, bet ir kitose Europos valstybėse, net tose, kurios neseniai turėjo galę ir valią, turėjo kariumenę, pinigų, laivų, ginklų, ir visko kas tik valstybei reikalinga, o vienok šiadien ir tos yra ubagystėje paskendę. Ir ten betvarkė, neturtas, ir kad ir kaszinkaip norėtų pasirodyt, turi susitraukę tunot, nes aplinkybės nepakeliamos. Tad jas sulyginus su Lietuva, turėsime pripažint, kad Lietuva stovi geriau negu tos, kurios neseniai buvo turtingos ir galingos.

Kur eini, broli?

"Telegramas" pasišventė nuveikt ant karto du darbu, tai yra, apgint kunigo Gritėno atstovaujamą bažnyčią ir "Amerikos Lietuvio" redakcijai (savotiškas mandagumas) primest neteisingumą. Teisindamas jis tą bažnyčią pripasakoja labai daug nėsamų daiktų. Pirmiausiai sako, kad 1) "tautiška" bažnyčia but gali jei ji apart tikybos rupinasi ir tautos reikalais. 2) Bažnyčia gali but tautiška, nes joje giedama mišios lietuviškai. 3) Kuri bažnyčia yra galingesnė, ta turi daugiau įtekmės. 4) Tautiška spauda netoleruoja visas bažnyčias lygiai, nes "musų tautos žmonės Lietuvos seime kovojo prieš visokius juodus klerikalų darbus, apsiaustus tikybine skraiste..."

Ha! Kad tokius aiškinimus dėstytų koks kunigas Gritėno parapijonas, męs nieko ir nesakytume, nes skaitytume tą jo darbu. Bet kuomet žinome, kad "Telegramo" redakcija į jokias parapijas netiki, tad priversti esame nesigilindami į smulkmenas (nes jų perdaug), pakartot vieną kitą dalykėlį ir primint, kad taip nėra kaip mums norima įkalbėt, štai kodėl:

Bažnyčia "tautiška" but negali, nes kaip jau pirmiau sakyta, ir ką iš dalies pats "T." pripažįsta, yra ji internacionalas, kaip ir visos bažnyčios, o internacionalas dar niekad nėra buvęs "tautiškas" ir tokiu nėra. Tad iš kur čia toks drasumas randasi internacionalą tautiškai krikštijant? Pakrikštint ją tautiškai tik todėl, kad apart tikybos ji rupintųsi ir tautos reikalais, tai butų perdaug grybų, nes nekalbant apie Meksiką, Portugaliją, Ispanija, Lenkiją, buvusią Rusijos monarhiją ir kitas valsybėles, atrasime, kad net ir pačioje Lietuvoje bažnyčia rupinasi tautos reikalais, nes ten ji panaikino jau visas šventes, kurios pripuldavo šiokiomis dienomis, kad butų daugiau laiko besirupinimui tautos reikalais; ten bažnyčia, prisiartinant rinkimams, virsta agitacijos įstaiga, kad prisuokus kam už ką balsuot; ten kunigai, Dievo bažnyčios tarnai, spriauste spriaudžiasi į ministerijas, į seimą ir kitas valdiškasias vietas. Tai mat kaip rupinasi tautos reikalai. Tad sulyg "T." reiktų Lietuvos katalikų bažnyčią ir pavadint tautiška, o vienok ją niekas nevadina, nes ji yra internacionalas kaip ir visos kitos bažnyčios.

Męs kalbėjome abelnai apie Neprigulmingųjų katalikų bažnyčią, o čia mums pasakojama vien apie kunigo Gritėno valdomą filiją. Girdi, čia yra lietuviškai giedamos mišios. Jeigu kalbėt, tai kalbėt kas reikia. Kuomet męs kalbėjome apie ją kaipo internacionalą tad čia tas lietuviškas mišias ir nereikėjo kišt.

Kad bažnyčia yra galingesnė ta, kuri daugiau įtekmės turi, męs "T." irgi netikėsime, nes antai Lawrence jo atstovaujama ir ginama neprigulmingųjų kataliku bažnyčią turi gana didę įtekmę, o vienok jokių galingumų ji neparodė bent ikišiol. O jei kalbėt iš kitos pusės, tai juk męs ir pasakėme anais sykiais, kad bažnyčia sukalbama kol ji neturtinga, o kaip prasigyvena, tampa niekam nepriėinama.

"Musų žmonių" pjovimasis Lietuvos seime, neturi nieko bendro su tautiškos spaudos toleravimu bažnyčių ir tikybų, kaip lygiai klerikalai nėra nė tikyba, nė bažnyčia. Jie visai čia be reikalo įkišta.

Dar tariant žodelį apie tas "tautiškas" parapijas. Kaikas lietuvius vadina kopija nuo lenkų. Tai užgavimas lietuvių, bet kartais ir ne užginčijamas faktas. Juk šitą "tautišką" parapiją atrado lenkai, kurie bene 1894 m. susitvėrę Chicagoj pirmą savo nepriklausomą parapiją, pavadino ją "narodowa". Nuo to ir kitos taip pasivadino, ir antgalo tas "narodovas" jau kitaip skambėdamas duzgia apie musų ausis. Pas kitas tautas šitos bažnyčios tautiškomis nesivadina; vadinasi jos vardais tų vietų, kur vyskupams suvažiavus, dalis, atsiskyrė nuo popiežijos. Taigi "tautiška" bažnyčia atsirado pas lenkus, o nuo tų ir lietuviai užsikrėtė "tautiškumu" ir tai labai ne vietoj.

Taigi pasiskaičius "T." aiškinimų ir peraiškinimų, liekasi jo tik paklaust:

Kur eini, broli?

Tikras nabagas

"Lietuvos Žinios" prasigyveno korespondentą Suvienytose Valstijose, kuris laikas nuo laiko labai daug visko prirašo. Ant galo turbut jau neteko ką rašyt, tai pasakoja, kad "Vienybė", "Sandara", "Naujienos" ir "Garsas" tinkamai paminėjo "Aušros" svarbą lietuvių atbudime, o "Tėvynė", "Dirva", "Darbininkas", "Keleivis" ir "Amerikos Lietuvis" tą viską ignoravo, nes jų redaktoriai nusistatę netalpint to, kas jau buvo tilpęs kituose laikraščiuose...

Tikras skurdžius tik taip gali pripasakot. O juk šitas korespondentėlis neskaitė tų ignorantų ir iš kur jam žinoma, kad jie tą viską ignoravo? Jeigu skaitė, tai kodėl jis nematė paaiškinimą, kad čia nėra ką minėt, nes jeigu butų tai metiniai paminėjimai, tai butų kaskita, o dabar čia svietelis išsitraukė nė iš šian nė iš ten, "jubilėjų". Kada Vilniaus jubilėjus parėjo, tada nereikė jį švęst, bet ve ką švenčia. Ta vieną talpint kas jau tilpo kituose laikraščiuose, niekas pas tą korespondentėlį neprašo. Tik tikras nabagas gali tokius spėliojimus daryt, o ne tas, kas žino kas Aušra ir ką ji lietuviams davė.

Dar apie tiesas.

Advokatas Campbell mieste St. Louis pasakė: Suvienytos Valstijos jau sukvailiojo besteigdamos naujas tiesas, ir jei koki protingi žmonės ne ateis mums su pagelba, tai susilauksime tokios valdžios, kad kiekvienas musų žingsnis bus dabojamas vieno valdininko.

Ką tas reiškia? Tai reiškia, kad valdiška globa likosi butinumu, o faktas liudija neseniai duotas pastabas senatoriaus Smooto, kad mokesčiai federališkai valdžiai, mažesni per $3,000,-000,000 per metus, niekad nebus, jei legislatuors ir toliau tvers naujus biurus ir juos kimš naujais valdininkais, besirupinant mažiausiu daikteliu, nuo perėjimo iki palagui, viską aprupinant visuomenės pinigais. ir jei valdžia nesiliaus kitus išnaudot.

Žmonės į tai tikinti, sako, kad Amerika jau sukvailiojo belipindama vis naujas tiesas. Tas pasiutimas paeina iš nepasiganėdinimo nieku ir niekad, ir iš musų negalės. Už kelių mėnesių prasidės pasiutimas politiškųjų partijų. Galima drasiai sakyt, kad tuose siutimuose bus revalizacija tarp kandidatų, kuris ir kam mokės daug prižadėt, o nebus nė vieno protingo, kuris drįstų pasakyt: "Prižadėkit but protingais žmonėmis".

Iš republikos, turinčios žmonių valdžią, renkamą sulyg sistemos, pirmiausia išsigimėme demokratijoj su pagelba visokių apeliacijų, ir dabar stovime ant prapulties kranto".

Skandalas seime.

Čekoslovakijos seime kilo trukšmas dėl vienos atstovės įnešimo. Atstovė Kerpiskova įnešė, kad padauginimui Čekoslovakijos žmonių skaitliaus butų išleistas įstatymas, verčiantis kiekvieną vyriškį vest dvi pačias, o kurie to įstatymo nepildytų, baust sulyg tam tikro įstatymo.

Vyrai atstovai, vieni pritarė įnešimui, o kiti juokėsi, galiaus visi sulipę ant sėdynių ir stalų, plojo ir rėkė kiek galėjo. Trukšmeliui kiek aptilus, iš galerijos užprotestavo moters, pačios seimo atstovų. Protestas sujudino įnešėją ir todėl jį atsigrįžus pareikalavo išmetimo tų moterių.

Vienas atstovas pasakė, kad nereikia daryt tokius žingsnius, kurie Čekoslovakiją išstatytų ant juoko. Įnešimo savininkė atsikreipė į jį ir išpludo negražiais žodžiais, o pirmininkas matydamas, kad nebus galima tvarką ilgai palaikyt, uždarė sesiją.

Mainosi laikai.

Kaip jau žinome, Suvienytos Valstijos įsteigė tiesas, kuriomis užgynė užrubežiniams laivams atsivežt degtinės. Pirmutiniu sumindžiotoju šitų tiesu buvo Anglija, kurios laivas "Baltic" atsivežė degtinės, ir ta smego Suv. Valstijų aruode. Degtinė buvo užrakinta ir durys apdėtos valdiškomis žymėmis. Muitininkai vienok nusidavė nežinančiais įstatymų, draudžiančių draskyt valstybines žymes, ir jas sudraskė. Toks pasielgimas S. V. muitininkų pakratė Anglijos valdžią, ir ta tuojau s tą dalyką paėmė svarstyt, ir pasvarsčius, numojo ranka...

Ot kame ir yra laikų persimainymas. Jeigu prieš pasaulinę karę čia taip butų pasielgta, Anglijos skraiduoliai tuojau butų buvę pasiųsta į New Yorką, ir čia butų buvę bėginėjimų, net kol valdžia butų pasiteisinusi už atstpudų sudraskymą, bet dabar, viskas pasibaigė tyla. Mat pamatė Anglija, kad Suvienytos Valstijos jau ne tos kokios buvo kuomet čia kariumenę tvarkė Washingtonas, bet milžinas. O antra, juk dar ir skolos turint, parsiėjo geriau tylėt.

Galas francuzams.

Francuzai priėjo galą ir dabar nežino, ar eit toliau, ar šokt nuo liepto. O išėjimai yra tik du ir tų reikia vieną pasirinkt. Tai yra Anglijos prieversmės, kurios ją verčia arba nusileist Anglijai ir klausyt jos patarimų, arba eit tais pačiais keliais, kuriais ėjo ikišiol, kol prieis tikrąjį galą.

Anglijos priemeras Baldwin Lordų bute atskaitęs deklaarciją link Vokietijos kontribucijos pasakė, kad Francuzija turi du išėjimu, iš kurių vieną turi pasirinkt, nes Italija pritaria Anglijai, o su Belgija niekas nesiskaito, todėl Francuzija jei nori palaikyt su Anglija prietelystės ryšius, tai turi sutikt su jos planais, o jei nenori, tai ima ant savę atsakomybę, nes jei eis tais pačiais keliais, daug daugiau Europai pakenks negu jau pakenkė.

Pabaigus skaitymą, visi gausiai delnais plojo, o Vokietijos ambasadorius nuoširdžiai Baldwinui dėkavojo. Kalbant Francuzijos ambasadoriui Aulaire, niekas nerodė užuojautos Francuzijai, ir pabaigus francuzus užtarnaujančią kalbą, niekas neplojo.

Nepersekios daugiaus.

Rusijos valdžia, kuri buvo pradėjus persekiot religiją, numojo ranka ant to savo plano, pasitarė su stačiatikių patriarku Tihonu, paleido jį iš kalėjimo ir nusprendė duot laisvę sažinės ir tikybos kiekvienam Rusijos gyventojui. Sakoma, kad valdžią privertė prie šitos permainos, tas kad susekta, jog didesnė dalis kareivių, net žymi dalis ir bolševikų, pildė religijos pareigas ir meldėsi į Dievą. Vienok rodosi, kad dalykas kitame kame. Benebus greičiausia prasiblaivymas. Pačiai valdžiai žiaurumai jau atsibodo, o norint įgyt pas žmones kiek nors įtekmės, parsiėjo trauktis kiek nuo žiaurumų, ir matysime, kad kiek laiko praslinkus Rusijos įtekmė pasaulyj bus kaip buvusi.

Be apikaklės.

Didelį trukšmą sukėlė Minnesotos valstijos rinkimai, kuriuose išrinkta senatorium Magnus Johson, kandidatas iš Darbininkų partijos, ir tas, kaipo darbininkas, po išrinkimui jo, atsistojęs pasakė prakalbą, budamas be baltos apikaklės ir prosytų marškinių.

Laikraščiai tuomi pasipiktino labai ir kuris galėjo surast kokį nelemtą išsitarimą, paaukavo naujam senatoriui. Kai kurie jį pavadino net "bjaurus ukininkas". Kiti vėl jį sulygina su Lenkijos priemeru Witos, kuris irgi apikaklės nė raiščio, niekad nenešioja.

Kritikuoja giesmes.

Augustinas Smith, profesorius Bostono universiteto, kritikuoja bažnytines giesmes ir muziką. Sako, kad šiadieninė bažnytinė muzika yra daug bjauresnė už šokį "jazz", o vaikai, kurie ant viškų gieda, privalo but atiduoti daktarų išegzaminavimui, kartu su savo kompozitorium.

Pats profesorius plačiai yra žinomas kaipo mylėtojas religiškų paveikslų ir turi jų kolekciją iš penkių šimtų stukių, tad reiktų manyt jį esant religišku žmogum, vienok jamt bjaurintis bažnytine muzika, niekas nenori tikėt, kad jis butų krikščionis.

Neseniai iš kalėjimo paleistas stačiatikių bažnyčios patriarkas Tihon, apkaltina popiežių Pijų XI, buk tas pasinaudodamas progomis, per lenkus stengiasi stačiatikių bažnyčią paverst bažnyčia Rymo katalikų. Lenkijoj visos stačiatikių bažnyčios surymionytos, ir dabar lenkai mėgina tą patį padaryt Rusijoj. Patriarkas kviečia visus stačiatikius nepasiduot Rymo pagundai.

Į St. Francisco atplaukė 549 rusai monarkistai. Imigracijos valdžia 23 jų galbut leis išlipt ant sauszėmio ir čia apsigyvent, bet 526 bus deportuoti kaipo nepageidaujami gaivalai. Visi jie atvyko iš Azijos.

PO MEDŽIU

Malonųs broliai ir sesers! Šiadien męs kalbēsime apie tuos, kurie musų susirinkime, Po Medžiu nēra. Aišškiau sakant, pakalbēsime apie musų visaip nusidažiusias moterēles, o greta jų ir apie senuosius jaunikaičius, apsiskutusius ir apsikarpiusius.

Tarp svetimtaučių jau nuo seniai yra įsišaknijęs ne moralizmas, ir tuomi svetimtaučiai yra pasigarsinę. Ant galo tas jau apsireiškē ir tarpe musų brolių lietuvių. Patī pradžia to pikto tarpe musiškių pasirodē laike karēs, ir dabar jis auga vis didyn ir didyn. O tai vis iš išdykumo. Mat darbams neblogai einant ir algas šiokias tokias gaunant, prasigyveno, o kaip šiek tiek prasigyveno, tada pagunda pakuždējo, kad reikia vaikytis svetimtaučius ir gaudyt jų madas. Nu ir taip eina vējo vejami, be jokios gēdos, be jokio susipratimo kad tas netinka ir nedora. Vyrams dirbant ar pramonēje ar fabrike, kai kurios moterēlēs pradējo nuobodaut, nu ir tokiame atsitikime vienos pradējo savo nuobodolius skandint "samagonkoj", o kitoms jau ir to neužtenka. Jaunesnēs palikę viską namuose betvarkēje, skubinasi veidą nusidažius į šokius, tai į "svečius", arba pasivažinēt kokio seno bernužēlio automobilyje.

Dabar vasaros laikas ir kaipo tokiame laike, netruksta išvažiavimų, tad nekarlo tą tenka juos atlankyt. Nu ir nuvykus į išvažiavimą gauni gana skaudų reginį pamatyt. Štai vienas pavyzdis. Vyrelis daboja du vaikučiu, o jo žmonelē krumuose su "singeliais" zuja, kalbasi ir juokauja. Nu ir į ką tas panašu? Kuom tas viskas dvokia? Ką pamano dori žmonēs į tai prisižiurēję? Kiekvienas iš čia susirinkusų gali dasiprotēt, ir todēl aiškinimai čia nereikalingi.

Ta tik vienas tokis pavyzdis. Bet to vieno ne užtenka. Jie atsikartoja šimtais kas šventadienis, kas išvažiavimas. Ir tada turi but kiekvienam aišku kas darosi ant šios juodos žemelēs. O kodēl taip dedasi? Todēl, kad musų viengenčiai nusivijo svetimtaučių, ir tai ištvirkēlių papročius ir vadinamas madas. Ir štai jau jos tarpe musų vaidinasi. Kaip tai šlykštu kaip tekējusi moteris ir tai dar nekartą vaikų motina, trankosi su pavieniais vyrais!

Kuomet šitaip dedasi su namų šeimyninke, su vaikų motina, reikia pamanyt į ką panaši ta pastogē, kurioje ji gyvena. Reikia paklaust, ko galima laukt iš vaikų, kuriuos ji pagimdē ir šiek tiek paaugino. Reikia pamanyt kaip kantrus jos vyras turi but kęsdamas tokią moterį, kuri nepažįsta nē doros, nē gēdos. Žinoma, vyras, nenorēdamas apjuokt savo namus nors iki laikui, tyli ir kenčia, manydamas, kad kada nors susipras ir pasitaisys, nes jei pabars ar norēs padraust, tuojau reiks atsidurt teisme jieškant perskyros.

Malonųs broliai ir sesers, jųs patys galite surast atsakymą į klausimą, ko verti toki žmonēs. Toki žmonēs yra tai liga žmonijos. Toki žmonēs niekad neprogresuoja. Jų nervai tik blogumams, tik bjaurumams yra ištempti. Iš morališkai nupuolusių žmonių visuomet išsigema įvairios rušies kriminalistai. Ir iš tokių moterių išsigema kriminalistai. Ir labai gaila, kad niekas jas nesudraudžia ir ne atveda ant gero kelio, kuris gamtos yra skirtas žmonēms. Ojgi ką jau sakyt ir apie suaugusius ir kai kuriuos jau net pražilusius bernužēlius, kurie karēs metu susitaupę kiek pinigo, nusipirko automobilį, vilioja svetimas moteris ir jas veda iš kelio? Žinoma, toki vyreliai visukuom prasižengia prieš žmonijos principus. Kodēl jie negalētų vest sau moterį ir gyvent gražiai kaip ir kiti? Juk toks trankymasis su svetimomis moterimis ir vedimas jų iš kelio, meta ant jų ne išdildomą dēmę kaipo šeimynų ardytojų. Ir tas lengvai jiems visgi ne praeis. Ateis kada nors laikas, kad jis atsimins blogai kitiems daręs. Ant galo juk ir vienam besitrankymas kada nors pasibaigs, ir tai dar gali pasibaigt nelaimingai, ypač prisišliejus prie girtuoklystēs.

Tad jųs visi tie, kurie su automobiliais draugaujatēsi per naktis, tie kurie ardote svetimas šeimynas, kurie patys mirkstate ir kitus traukiate į nemorališkumą, apsiskaitykite gerai ir meskite savo senojo gyvenimo blogasias manieras ir taikykitēs prie doro ir žmoniško gyvenimo. Veskite moteris, dabokite savo namelius ir tuom kitiems duokite pavyzdį, kaip reikia gyvent, nes ir toilau brisdami jųs savo netikusiais keliais, kada nors įklamposite į tokias pelkias, kad gailēsitēs ēję netikusiais keliais.

Taipgi nereikia nutylēt ir kelių žodžių musų moterims, kurios pametusios namus, vaikus ir viską kas jai dabot priklauso, kad nesibaldytų naktimis, kad nerigstų prie svetimų vyrų ir tuomi nepiktintų žmones savo pasielgimais. Atminkite, kad nuo jųs paeina jaunoji karta. Jeigu jus elgsitēs netikusiai, jei jųs savo pasielgimais ir darbais pasirodysite nuo kulturos nutolusiomis, tokiais bus ir tie kuriuos jųs auklējate, ir kad jie tokiais keliais eidami papuls į kokią nelaimę, tada jie jus prakeiks užtai, kad juos neišmokinote doro gyvenimo, kad ne išmokinote dorai ir gražiai gyvent, kaip žmonēs gyvent privalo. Taigi vietoj zuit kur jums nepritinka, imkitēsi prie gyvenimo, kokį vest jųs privalote. Atsikēlę nuo ryto pagaminkite namie valgį, o ne bēkite su vaikais į krautuves ar į vadinamas restauracijas puvenas valgyt. Po pusryčių sumazgokite įdus ir padēkite juos tinkamon vieton, tegul jais nesimaitina tarakonai ir musēs. Iš šluokite grinčią ir išplaukite jos grindis. Išsiplaukite drabužius ir juos sutaisykite. Vakarui atējus gaminkite vakarienę savo šeimynai ir prižiurēkite, kad šeimyna nesivalkiotų pakampēmis, bet eitų kartu pavalgyt. Po vakarienei paliepkit vaikams nusiplaut kojas, kad jie neitų su purvinomis kojomis į lovą. Ir taip jųs dirbdamos vi s turēsite užsiēmimą, nebus jums nuobodu ir nereiks su jaunikiais trankytis naktimis, nereiks su svetimais vyrais tiktai kalbētis ir juokus krēst. Ir kada jųs dabosite namus, prižiurēsite kampus, kad jie butų švarųs, gaminsite sau ir šeimynai sveiką valgį, kada namie švariai išsiplausite drabužius, tada jus žmonēs pagirs ir jumis pasigērēs. Tada jusų vaikučiai nesiliks valkatomis ir kriminalistais, bet įgiję nuo jųs gerus pavyzdžius augs ir gyvens laimingai, ir kada atsimins, sakys, kad gera buvo motinēlē, kuri gražiai mane augino ir išmokino. Tada ir jums bus džiaugsmas girdint dēkavojant.

Jonas Taugotas.

LIETUVIAI AMERIKOJ

WATERBURY, CON.

Naujas kunigas ir dar kas.

Antanas Bružikas jau kunigu. Jis yra gimęs Lietuvoj ir mažas atvežtas čia. Baigē šv. Juozapo parapijinę mokyklą 1912 m. o dabar Ryme užbaigē mokslą galutinai, bet dar negrįšta namo, nori ten kiek pabut ir šio to pasimokint. Jo tēvai ir draugai šiaja žinia labai apsidžiaugē, net šv. Juozapo bažnyčioj atsibuvo tąm tikros pamaldos. Mat kn. Bružas yra pirmutinis iš mokinių šios parapijos, tad jo vardu bažnyčioj apvaikščiota ši žinia.

Pijus Liutkevičius irgi užbaigē mokslą filozofijos šakos, o rudenyj stos į tą patį universitetą ir lavinsis teologijos.

Šeimyniškos žinios.

Jonas Pruselaitis, sunus Jono Pruselaičio, ima lekcijas ant smuikos, pas profesorių Herman, kurio vasarnamis yra Aderondock kalnuose.

Edna Verbyla iš Dunbury atvyko į svečius pas Tareilą, prie Haupman gatvēs.

Ona Laskiutē praleido savaitę laiko čia. Ji mokinasi Bridgeporto ligonbutyj.

Vilijos horas turējo ekskursiją į Saving Rock. Apie 40 ypatų, vaikinų ir merginų linksminosi važiuodami sunkiais automobiliais. Labai buvo malonu ir smagu šiame išvažiavime.

Vakelaičiai prie Highland skersgatvio, turējo svečių iš New Yorko, Resginienę su duktere Aldona.

F. Baltruškiutē ima vasarinį kursą Columbia universitete.

J. Kudirkienē ir duktē Effie išvažiavo į New Yorką ant poros savaičių.

Elena Vasiliauskaitē pradējo pasveikt iš sunkios ligos. Jos motina jau yra Lietuvoj, rudenyj grįš atgal.

M. Balanda vēl surado laikrodēlį $35 vertą. Jis yra detektivų oficieru.

Vincas Barkauskutis iš Naugatucko buvo laikraščiuose labai apkalbamas ir ką tik neliko Conn. valstijos "golf" bolēs čempionas. Vincas yra dar tik 19 metų amžiaus ir nebutų galima iš jo arba kito tokiame amžiuje tikētis, kad turi tokį gabumą lošime. Jam labai sekasi. Jis jau yra užkviestas į Bridgeportą, County Club persiimt. Lietuviai velina savo taūtiečiui gerų pasekmių. **Žybt.**

PHILADELPHIA, PA.

Pseudolietuvis.

Gegužio 23 dieną čia buvo ristynēs, Lietuvių salēje. Ristikais buvo Viktoras Bokinas ir "pan" Zbyszko. Viktoras Bokinas buvo pasidavęs ir čia tarpe lietuvių apsigyvenęs kaipo tikras lietuvis ir net buk tarnavęs Lietuvos kariumenēje ir yra atsižymējęs.

Bet ant kiek Philadelphijos lietuviai sužinojo, jis nēra jokis lietuvis, bet buvo ir yra tikras lenkas, o jei tarnavo kariumenēje, tai galējo tarnaut tik lenkų kariumenēje, ne lietuvių. Ir be abejonēs, jis nēra joks tēvynainis, mųs Lietuvos sunus, bet Pilsudskio bernas, o musų tēvynēs priešas. O šiaiden važiuoja po lietuvių kolionijas ir savo viešais pasigarsinimais, vilioja lietuvius prie savęs.

Toks paukštis lietuviams nēra pageidaujamas ir turētų but išvytas iš lietuviškų salių, kur lietuviai turi savo susiējimus ir nori ką nors nuveikt tēvynēs Lietuvos labui.

Vietinis čia Lietuvių Pašelpinis Kliubas savo susirinkime, 29 dieną Gegužio nutarē ir didžiuma balsų nubalsavo užprotestuot tokį pseudolietuvį, ir talpina šį straipsnį į laikraštį, kad kitos lietuvių kolionijos, sužinoję apie tokį "lietuvį", jį vytų iš savo salių, kaipo Pilsudskio berną.

Kliubo Komitetas (žymē).

MILLINOCKET, MAINE.

Iš lietuvių gyvenimo.

Du lietuviai, J. J-tis ir V. M-gas, perdaug įsimetę baltakēs 4 dienos Liepos nakčia nuējo į kaimyno namus ir pareikalavo daugiau gērimo, o kada namų savininkas atsisakē duot, tai šiedu ēmē akmenais jo grįčią bombarduot. Pašaukus dēduką, tas atvažiavo su vežimu ir vieną nusivežē, o kitas pabēgo į girią. Pagautasis užsimokējo $14, o pabēgēlis nestojęs teisman, nuējo taikytis su subombarduotų namų savininku. Išēję girion į pelkes ir ēmē gert. Gērē, gērē ir užtektinai įkaitę, suvirto į pelkes, išsibjaurojo drabužius, susikruvino besimyluodami ir namo jau nestengē pareit, tai pravažiuojantis žydelis susivertęs į automobilį, parvežē namo. Oi, broliai! Kur jųs protas?

Liepos 9 dieną J. Rapšas ir K. Jurčius turējo nakvynę po skambalu; nakvynē buvo prasta, be vigadų, negavo valgyt ir dar turējo užsimokēt po $16. Rapšas mēgino kelionēje policijai nepasiduot, bet tas nieko negelbējo. Teisējas davē pasargą, kad dar kartą taip pasielgus keliaus į kalējimą trims mēnesiams.

Vargo plunksna.

UNION CITY, CONN.

Garsus susirinkimas.

Švento Franciškaus draugija turējo susirinkimą, kuriame tarimai buvo girdimi netik salēje, bet ir laukuose. Pirmininkas prisitraukęs mēnulio šviesos atsivedē dar kelis sēbrus, ir atidarydamas susirinkimą pasakē: "Draugai, aš cik kelis žodžius noriu papasakyc". Na ir kaip ēmē plepēt, tai niekas negalējo suprast ką jis pasakoja, tik akimis kraipo, lupas krutina, į plaktuką įsikabinęs tik murma ir tiek. Priējo prie ligonių lankytojų, o čia tų nē vieno nēra. Tuoj pastrykt plikas žmogus nuo sēdynēs ir pasiulo nubaust juos doliariu, užtai, kad nesilankē ant micingo. Kitas pasiulē du doliarius. Ir sujudo visas susirinkimas, ir kad ēmē visaip rēkaut, kad net per atdarus langus balsai kaszinkur girdējosi. Ir taip berēkaujant jau pasigirdo iždininko balsas, aiškinantis, kad draugija turi pirkusi L.L.P. bonų už $200 ir dabar jau reikia atsiimt nuošimtis. Ir vēl rēksmas, kad ir perklausyt negalima. Vieni rēkia, kad nuošimtis atimt negalima, kiti vēl pučia į savo dudas. Ant galo vienas patikrino, kad galima, ir tuomi rēksmas vēl pasididino, net iš kapų prikelta velionis J. B., kuris miręs prieš tris metus, ēmē plustis, net šlykštu buvo ir klausytis.

Negalint visko perklausyt, reikējo pasitraukt iš patogios vietos. Tokiems žmonēms, kurie net susirinkimuose nemoka užsilaikyt ramiai, patartina užsirašyt "Amerikos Lietuvį", pasiskaityt Po Medžiu, apie įvairius daiktus ir kitus skyrius vieton to, ką jie sugaišina laiką prie to nelaimingo gērimo. **Perkunēlis.**

WATERBURY, CONN.

Margos žinios.

Jonas Mileris ir Alicē Krosbiutē susiporavo. Jungtuvēs buvo šv. Juozapo bažnyčioj. Po pasisvečiavimui pas jaunosios tēvus, išvažiavo į New York, Atlantic City ir dar kur. Jonas tarpe lietuvių yra žinomas kaipo ristikas.

Numirē Jonas Bertulis, Naugatucke. Vakare parējo sveikas ir linksmas, bet ryte gaspadinē nuējus jį prikelt, rado negyvą. Duota žinią policijai, kuri atvyko su daktaru. Mirtis spējama širdies liga, nes kitokių priežasčių nesurandama. Visi drabužiai buvo sudēti gražiai tvarkoje, kas liudija, kad jis nebuvo girtas.

Velionis Bartulis turējo keliatą pažįstamų ir Waterburyj, kurie jį labai apgailestauja, nes, sako, buvo geras vyras. Jis buvo nevedęs, 27 metų amžiaus.

Nežinia koks šelmis atspaudino ir nakčia išplatino lapelius su parašu William Baltrush, buk tas išsipardavęs viską išvažiuoja ir kviečia atvažiuot visus tautiečius jį atlankyt, o labiausia kviečia mergas. Įvardinta ypata nieko nežino. Rods, pardavē savo vietą, bet iš Waterburio važiuot nemano. Jis yra kriaučius ir mažos krautuvēlēs savininkas. Jis kad sužinotų kas tai padarē, trauktų atsakomybēn teisme.

Kaikurie vaikiną A. vis vadino Lietuvos prezidentu. Dabar tas vyras sēdi kalējime; turēs ten atbut 30 dienų. Jis laikē pirmiau karčiamą ir buvo pagautas su degtine. Teisme prisiekē, kad daugiau tuom neužsiims, bet pardavęs savo vietą, nusipirko kitą, ant kitos gatvēs, ir vēl tapo pagautas, ir užtai dabar tupi.

Atvažiavo mergina iš Baltimorēs pas savo brolį prie Lafayette gatvēs. Nežinodama kaip surast, patikus porą vaikinų paklausē ar ne galētų jai kelią parodyt. Nueina ji nurodytu adresu, randa karčiamą. Gerai kad karčiama buvo atdara, o kad taip šventadienyj, tai tikra bēda. Bet brolis gyvena kur kitur. Sustojo skersai gatvę nuo karčiamos, ateina keli vyrai ją pasitikt, nes jos brolis buvo nuējęs ją pasitikt stotyje. Mergina pasisakē turinti čia pusbrolį (ir pasakē pavardę) ir paklausē bene jų kuris yra jos pusbrolis, pasisakē jo nepažįstanti. Vienas tuojau atšovē, kad jos pusbrolis yra kalējime už degtinę. Girdi, dar tik dvyliką dienų atsēdējęs, o turi sēdēt trisdešimts dienų ir užsimokēt du šimtu doliarių.

Tai labai nemandagus pasielgimas, ir tuomi jis mergaitei padarē didelį nesmagumą dargi viešai pasakojant neteisybę, kitiems girdint. Juk ten nevisi buvo karčiamų lankytojai.

Buvo trįs piknikai pirmą dieną Liepos. Aš buvau tik viename, Lietuvių Darže. Žmonių buvo nedaug, tik apie trįs šimtai. Buvo ir kalbētojas Pruseika iš Brooklyno. Žmonēs užsilaikē ramiai, ir, man rodosi, visi klausē prakalbos. **Žybt.**

Redakcijos atsakymai.

"Am. Liet." skaitytojas. Nēsant autoriaus parašo nē adreso, nesunaudojame.

Negeras korespondentas. Taip pat.

Senas parapijonas. Žinių jokių jusų rašte nerandame, tik apibarimą kunigo Janušo. Tai vietinis dalykas, kuris laikraščio skaitytojus ne apeina.

M. Stakēnas. Gavome, labai ačiu. Biskutį turēsime palaukt su talpinimu, nes šiuom tarpu turime skupiai vietos.

Lietuvos vaikas. Konsulius Lietuvos valdžia dar nepaskyrus, nes pradžioje turi daugybę pirmesnių darbų. Apie atstovo pamainymą niekas nežino, nes tai yra valdiškas dalykas, o valdžia savo planų niekam nepasakoja.

S. Kadaitis. Lietuvišką žodyną, jei apie tai Tamistos žingeidaujama, dar tik rengia profesorius Buga, ir negreit jis bus atspaustas. Jei Tamistai einasi apie Lalio lietuviškai-anglišką žodyną, tai galima gaut jį "Amerikos Lietuvio" administracijoj.

J. Naruševičius. Jusų eilių pluoštas jau seniai gautas, tik vis laukiama progos jų pasinaudojimu. Turēkite kantrybēs.

N. Ž. Korespondenciją trumpiname ir švelniname, nes nors ir tikra apie lietuvių šlykštųjį gyvenimą, tai vienok viskas laikraštin dēt netinka.

O.P.Š. Nesvarbu kiek korespondencijoj prirašyta, bet svarbu kas pasakyta. Jeigu viskas butų laikraštin dedama kiek kas prirašo, tai skaitytojai nesuprastų kas ten prirašyta.

Pauliui Gaidžiui. Netalpinsime, nes tai yra reikalas su kitu laikraščiu, kuriame buvo neteisingas aprašymas; nenorime tą laikraštį dargi ir garsint dykai. Sugražinimui rankraščio reikalinga 4c. markē.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Kada vulkanas prasideda, sutirpęs akmuo paveizdoje medaus, pradeda tekėt į visas puses su greitumu vienos mylios į minutą, paskui šita medega biskį atvėsta ir pasidaro raudona, ant galo pajuosta ir išrodo į sudegusius anglius. Medega iš vulkano abelnai vadinama lava, kurioje kartais randasi radiumo, iš kurio mokslininkai daro daug tyrinėjimų, kad atradus ką jis veikia vulkanų susitvėrime.

Geizeriai.

Kiti kalnai yra panašųs į vulkanus, bet ne ugnekalniai, tik liejantį vandenį kaip iš kokios fontanos. Geizerei yra svarbiausi Islandijoje, Naujoj Zelandijoj ir šiaurinėje Amerikoje.

Nekurie iš jų išmeta daug vandenio kaipo fontanos, protarpiais; vanduo yra surus, druskos iš geizerių išmestos sušala ir tveria druskinius kalnus, padaro kraterą taip kaip ir vulkanas, tik mažesnį. Žemės vidurinis karštis tarnauja išmetimui geizerių, taip kaip ir vulkanų.

Męs gyvenam ir vaikščiojam ant didelio kamuolio ugnies, apdengto pluta žemės, tai nestebėtina, kad kartas nuo karto vulkanai prasimuša mųs aplankyt. Tik dėlto, kad žmonės taip mažai supranta apie vidurį žemės, jie stebisi iš žemės drebėjimo.

Kietoji pluta žemės visada turi savo judėjimų, mokslininkai su savo prietaisomis gali jaust bile kokį pasikrutinimą ant žemės, nors tai butų tiktai vaikų žaidimas; instrumentai jiems tuo jaus parodo. Dideli lietųs, arba šalčiai, apsireiškia mokslininkų observatorijose aiškiai, per jautrius instrumentus. O toki dalykai kaip nuslinkimas ledų kalno arba atlužimas greicerio, sujudina žemę jautriai.

Sumanymas instrumentų mieruot žemės drebėjimus.

Žemės drebėjimai atsibuva įvairiose šalyse, kartais ir Europoje jaučiama, bet netaip daug, Japonija su savo žemės drebėjimais patraukė atydą pasaulio mokslininkų, speciališkai tą kraštą ištirt. Profesorius Milne 1875 m. nukeliavo ten žemės drebėjimo ištirt ir daug jis prie to darbo dasidėjo sumanydamas instrumentą žemės drebėjimą mieruot, iki tų laikų; jau buvo instrumentas, kuris pranešė, kad žemė dreba, bet nebuvo parodoma ar labiau ar mbažiau dreba. Su pagelba mieruojančio instrumento inžinieriai pradėjo budavot ir tam tikrus namus, kurių žemės drebėjimas taip neįveikia sunaikint. Atrasta, kad geriaus budavot namus ant kietos negu ant minkštos žemės. Taipgi nesibudavot namų ant krantų, nuo kurių namai galėtų nusikratyt.

Profesorius Milne padarė ir pavyzdžius namų, kokius žmonės turi naudot žemės drebėjimų kraštuose. Jis sako, namai turi but kaip skrynios, arba pintinės, kad spiriamos galėtų atsilaikyt ir taip prašalino daug nelaimių tuose kraštuose.

Nemuno Sunus.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ GELEŽINKELIAI.

Abelnai imant visus geležinkelius, jie yra didžiausiu valstybės turtu. Pinigai, sudėti į Suv. Valstijų geležinkelius sudaro sumą suvirš dvidešimts vieno bilijono ir pusės milijonų doliarių. Prie geležinkelių dirba vienas milijonas ir septynias dešimts tukstančių žmonių, kuriems kasmetai algomis išmokama du bilijonu ir septynis milijonus doliarių. Palyginus Suv. Valstijų kariumenę su geležinkelių darbininkų armija, ši pastaroji ramumo laikais, šių pastarųjų yra apie dešimts kartų daugiau už militariškąją armiją, ir šie yra svarbesni pusantro karto daugiau negu armija kareivių.

Suėmus visus geležinkelius ir sudurus vieną su kitu, pasidarytų viena linija ilgumo 379,000 mylių, kuri per lygumas galėtų apjuost visą žemės kamuolį penkioliką sykių.

Metuose 1921, sulyg apskaitymo tarpvalstijinės pramonės komisijos, geležinkeliai per metus pervežė pervažos 1,690,700,000 tonų ir apart to dar vieną bilijoną ir 34 milijonus pasažierų. Palaikymui viso to pervežimo reikėjo 2,316,000 vagonų pervažos ir 54,000 pasažierinių, ir 64,500 lokomotivų. Jeigu tas visas vežimas butų sustojęs vienai dienai, butų sustojęs visas judėjimas visoje šalyje.

Hinija skursta dėl geležinkelių.

Buvo ir dar yra tokios šalys kaip Suvienytos Valstijos, palyginant plotą ir gyventojų skaitlių, kurios yra beveik be geležinkelių, pav. kaip Hinija, kuri yra ir plotu ir gyventojų skaitlium didesnė, o turi tik 7,000 mylių geležinkelio. Kiekvienas, kuris tik lankėsi Hinijoj, patėmijo ką reiškia neturėjimas kiek reikiant geležinkelių. Visi dalykų žinovai tvirtina, kad visi hoasai, koki tik Hiniją atlanko, kaip politiški taip ir ekonomiški, paeina iš priežasties stokos geležinkelių, dėl stokos transportacijos. Didelės pro vincijos Hinijoj išrodo greičiau atskiromis valstybėmis negu priklausančiomis vienai valstybei, ir tai dėl stokos komunikacijos.

Dėl stokos geležinkelių Hinijoj išaugo laivininkystė kaip pakraščiais taip ir valstybės viduje. Ir šiadien hinai nesupranta kaip didelius nuostoilus jų valstybė neša nėsant geležinkelių kiek reikiant.

Pirmas geležinkelis nuo oceano iki oceanui.

Tas geležinkelų tinklas, kuris siekia beveik kiekvieną pakampę šioje šalyje, nutiesta beveik tik prieš 60 metų. Prieš civilišką karę, kuri prasidėjo 1860 m. ir pasibaigė 1865 metuose, Suvienytose Valstijose geležinkelių buvo vos 31,000 mylių ir tai visos beveik buvo tik šiaurinėje dalyje valstybės. Tiesimas transkontentinališkos linijos prasidėjo 1863 m. ir pasibaigė 1869 m.

Kiek laiko prieš tai kalnai Blue Ridge, kurie matoma iš Washingtono giedroje dienoje, reiškė rubežių iš vakarų pusės Suvienytoms Valstijoms, skaitant praeities laikų komunikaciją. Iškasimas kanalo Chesapeake Ohio buvo pirmutinis prasimušimas per kalnus ir pastumimas to rubežiaus iki Alegheny.

Pabaigus kanalą tuojas prasidėjo tiesimas geležinkelio laike civiliškos karės ir vietomis jau pertiestas buvo per upę Mississippi. Jau tada atsirado tokių drasių, kurie karavanais drįso leistis prie Mississippi į ten tais laikais buvusius tyrus, kurie šiadien skaitoma derlingais plotais dirbamos žemės.

Dabar netiesiama irgi geležinkeliai.

Metuose 1869 pasitiko du tiesimai geležinkelio prie Promontory, Utah valstijoj. Vienas jų atėjo nuo Kalifornijos, kitas nuo Chicagos, ir nuo tada Suvienytos Valstijos virto lyg naujų pasauliu. Kitais laikais apie 20 metų geležinkelių tiesimas buvo greitas. Nuo 1890 metų geležinkelių tiesimas pradėjo eit silpnyn todėl, kad ilgosios linijos jau buvo pasiekę, taip sakant, kraštą pasaulio, tik trumpų linijų tiesimas nesiliovė net kol iki šiadien viso geležinkelių rezginės pasiekė iki 3799,000 mylių tolumo.

Ačiu tam, šiadien geležinnės kasyklos Minnesotoj, yra sujungtos su anglių kasyklomis Pennsylvanijoj; maisto produktai ir vaisiai, auginami Kalifornijoj ir Floridoj, pasiekia New Yorką ir kitas centralines vietas. Mainymas produktų dabar kur kas pareina pigiau negu prieš šimtą metų, nes dabar komunikacija yra parankesnė.

POPIEROS PRAMONĖ SUV. VALSTIJOSE.

Suvienytos Valstijos yra turtingiausios popiera, visame pasaulyje. Metuose 1922 Suvienytose Valstijose popieros produkcija išnešė suvirš 7,000,000 tonų, arba pusę popieros produkcijos viso pasaulio.

Nors popieros fabrikų 1922 m. buvo 15 mažiau negu 1909 m. tai vienok darbininkų prie popieros dirbo 40% daugiau, o algomis išmokėta tris kartus daugiau negu 1922 m., o produkcija popieros pasididino tris kartus ir pusę.

Tą viską pakeitė naujo išradimo mašinos, kurios darbą paskubina beveik trigubai. Pirmiaus popieors fabrikuose buvo padaroma popieros arkūšas 100 colių platus ir 100 pėdų ilgas, per minutą, gi šiadien su naujo išradimo mašinomis per minutą padaroma arkušas popieros 186 colių per 650 pėdų. Naujausios mašinos per minutą leidžia padaryt 232 colių per 1,000 pėdų

Iš ko popiera dirbama.

Popiera dirbama iš medžio, iš senų popierų, sunykusių virvių, skarmalų ir kitokių tam panašių daiktų. Jie suverdama į tam tikrą buizą ir iš tos darosi popiera dviem budais, mehaniškai ir hemiškai. Mehaniškai popiera dirbama parsieina pigiau, nes tokia popiera yra tikus tik kai kam. Gi hemiškai dirbama yra daug lygesnė ir tvirtesnė. Šitokia popiera naudojama rašymui ir pakavimui.

Sulyg fabrikantų tikrinimo, suvienijus popieros pramonę su spauda, šios rušies pramonė darosi šešta iš eilės visų kitų pramonių visoje valstybėje.

Iš abelno daugumo, 1922 m. Suvienytos Valstijos importavo iš užrubežio laikraštinės popieros už 85 milijonus doliarių. Bet besidžiaugiant valstybei popieros pramonės gerumu ir didumu, kiti į tai žiuri kitaip. Sako, netrukus męs neteksime girių ir parsieis nukentėt dėl medžių stokos. Sakoma, kad jau laikas jieškot kito ko tinkamo popieros dirbimui.

TABAKO ATRADIMAS.

Kristofas Kolumbas, kada išlipo iš laivo prie Kubos kranto 1492 metuose, akis išplėtojęs žiurėjo į vietinius gyventojus, kurie iš nosies ir burnos leido kamuolius dumų. Rukė jie cigarus, susuktus stipriai iš tabako lapo ir apvyniotus plačių korno varpos lapu. Kolumbas, atradėjas naujo pasaulio, buvo kartu atradėjas ir tabako.

Ispanai, kada 1503 m. stengėsi įeit į Paraguai, vietiniai gyventojai bėrė jiems į akis kokiu tai tirštu skystimu, kuris gavęsis į akis labai skaudino ir gamino akių uždegimą. Tas skystimas buvo tai tabako syvai, kuriais gyventojai putė iš plonų dudelių priešam tiesiok į akis. Ispanas Gonzalo de Oviedo, vienas iš visos ekspedicijos, grįšdamas namo, išsirovė krumelį tabako ir parsivežęs namo, pasodino savo darželyje. Tas krumelis buvo pirmaja tabako sėkla Europoje.

Akyvu yra iš kur paeina vardas n i k o t i n a s. Francuzijos ambasadorius Jean Nicot 1559 metuose pirko Lizbonoj nuo vieno flamido biskį tabako sėklų. Flamidas buvo laivu atplaukęs iš Floridos Nicot parsigabenęs tabako sėklas pradėjo augint tabaką ir gražiausius jo ugius padovanojo karalienei Katrei de Medici. Čia nuokart tuos tabako ugius vadino "karalienės žolynu (Herbe de la reine)", bet, kad toks vardas buvo nesmagus ir perilgas, permainyta trumpesniu, paeinančiu nuo Nicot ir nuo tada tabakas vadinama "nicotiana". Taip tabaką botanikai ir šiadien vadina.

Sir Walter Raeligh ir Sir Francis Drake, metuose 1586 pargabeno tabaką į Angliją, ir nors kiti jau pirmiau tai buvo padarę, tai vienok tabako istorija Anglijoj skaitoma nuo šių dviejų, nes nuo jų prasidėjo tabako rukymas Anglijoj.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS.

BĖDA SU KLAIPĖDA.

Neseniai dar męs susijungėme su Klaipėda ir kiek jau aukų ir bėdų esame pakėlę. Taip jau viskas šiame pasaulyje sutaisyta, kad nieko dykai negauni—už viską, anot Leonardo de Vinči, mokėk prakaitu, kartais krauju, o dažniausia darbo ir sunkaus darbo kaina. Kokia tauta daugiau dirba, ta daugiau ir turi, žinoma, jei tik kas jos darbo vaisių neatima. Kad su Klaipėda apsiprast ir kad klaipėdiečius prie savęs prijunkyt, reik daug iš musų pusės darbo, takto, studijavimo, nuolaidumo ir mokėjimo savo darbą atlikt. Ikišiol jau daug tenai klaidų padarėme ir ne vieną vietos gyventoją esame prieš save nustatę. Dirstelkime į tas įstaigas, kurios perėjo į Lietuvos valdžios rankas. Štai paštas. Jis musų rankose tuojau pablogėjo. Pirmiau telegramams paduot nereikėdavo jokių ilgų vuodegų. Užtekdavo telegramą aiškiai parašyt, įmest į pašto dėžę, ir neužilgio gauni kvitą, kurią paimdamas namie telegramą apmoki. Dabar tas geras palikimas prapuolė ir klaipėdiečiai lygiai, kaip kauniečiai, valandomis stovinėja eilėje, iki prisiartina prie pašto įstaigos langelio.

Štai muitinių musiška tvarka. Pirmiau ateidavo laivas, jį umu laiku muitinės valdininkas apžiurėdavo ir tuoj iškrovimo darbas prasidėdavo. O dabar kiek tų validninkų tam vienam laivui sugaišta, kiek jų paskui sergsti jį, kad kontrabanda nepraeitų, kiek trukdymų, kiek nesusipratimų, rašinėjimų. Mat puikią męs turime nuo rusų paliktą sistemą —niekas niekam nė kokiu reikalu nepasitiki. Vokiečių gi kitokis palikimas—įstatymų gerbimas ir savitarpinis pasitikėjimas. Nuošaliai pasakius ta musų atsineštinė sistema nedaug nuo kontrabandos gelbsti, nes Tilžė Lietuvos tvarkai užėjus tuojau ėmė iš kontrabandos atsigaut ir tarpt.

O ką jau sakyt apie uostą. Jis geras ir galėtų tarpt, bet musų augšti muitai ir biurokratai jį nori užmušt. Pirmiau Klaipėdon važiuodavo ir latviai ir estai prekių parsigabent, nes sandėliuose budavo daugybė tranzitinių prekių. Dabar ta prekyba dėl tvarkos pakeitimo nyksta. Bedarbių skaičius auga, dabar esą jų apie 1000; savivaldybė jiems moka pašelpą, o tai galų gale užmokės Lietuva.

Laimė gal Lietuvos, kad Vokietijoj dabar blogiau, kitaip nustotume visų klaipėdiečių širdžių, nes kuone visi dabar sako, kad pirmiau buvo geriau. Nekalbama jau baisų klaipėdiečiams tą žyminį mokesnį.

Nors įvairių korespondentų rašoma Kauno laikraščiuose, kad Klaipėda po Lietuvos sparnu gerai gyvenanti, bet tikriems Lietuvos prieteliams nėr ko tuomi ramintis, nes toli gražu ne viskas pasakyta yra tuose laikraščiuose.

Reikalinga ir greitu laiku Klaipėdos ir Lietuvos laimei kai kurie musų nauji parėdymai tenai pakeist, reikalingi nauji žmonės, kurie mokėtų ir norėtų dorai tenai dirbt. Reikia ir muitų tarifai greičiau peržiurėt, kad Klaipėda galėtų konkurenciją su kitais uostais išlaikyt. Kitaip galime susilaukt, kad iš Liepojaus bus pigiau ir patogiau prekes Kaunan gabent, negu iš Klaipėdos.

Žinoma, kad męs taip brangiai Klaipėdą pirkę jos neapleisime, kad kartą su savo broliais susivienię neatsiskirsime, bet turime daug dar darbo įdėt, kad dorai čia susitvarkius—L.Ž.

ŠIS TAS.

Didžiausis pasaulyje kabantis tiltas bus dabar tiesiamas per upę Deleware tarpe Philadelphijos ir Camden, N. J. Kabos jis ant dviejų lynų, laikomas dviejų mirusių vogų, sveriančių 33,000 tonų. Lynai turės storio 33 colius, suvyti iš 16,500 vielų, karbone artavotų.

Žinau šalį.

Žinau šalį, ten už jurių,
Tarp žalių girių tamsiųjų;
Ji nuo čia labai toli—
Ta šalis linksma, daili!
Aplink kalnai, kloniai girios,
Kaip darželiuos pinavijos;
Puošia šalį tą visur,
Tuo ko nėr visai svietur.
Įvairiausių ten paukštelių,
Gali išgirstie balselių,
Matyt pinant lizdelius,
Juose perint vaikelius.
Auga darželiuos kvietkelės,
Jomis puošiasi mergelės,
Tautos kvietkelis Ruta,
Į kaseles įpinta.
Kasdien jos jas gaivina,
Ravi, laisto ir dabina;
Ir dainuoja iš širdies,
Apie grožę tos šalies...
Ten pavasaryj sodeliai,
Puošia kaimus jų žiedeliai—
Nuo jų kvapsnis malonus,
Pučia vėjalis švelnus.
Tarpkalniais upės vingiuoja,
Ir ežerai ten banguoja,
Žiurint vaizdas malonus,
Sielos žadina jausmus...
Laukai gražųs ir derlingi,
Žmonės ramųs, dirbt netingi—
Turtinga gamtos dalis,
Ta liksma dainų šalis...
Laukus dirbdami dainuoja,
Nors varguos, bet ne dejuoja—
Šalies grožis ir gamtos,
Kelia vardą Lietuvos!
Ir męs augę ten ir žaidę,
Ten dienas jaunystės leidę—
Ir vėl grįšim ten visi,
Kaip prašvis saulė šviesi...
Dar ten šiadien šmėkla karo,
Nes mus brolius lenkai varo—
Iš sostynės jų šalies,
Kas artin jiems prie širdies!
Miestas, mųs bočių statytas,
Vilnium visuomet vadytas—
Šiadien lenkų naguose,
Mirksta brolių kraujuose!....
Dar neseniai kova buvo,
Daug mųs brolių tuomet žuvo—
Kur pažvelgsi vis kapai,
Alpsta širdis kaip matai!...
"Atilomis" lenkai virto—
Plėšė... ir girias iškirto—
Žmonės kaimuos' tos šalies,
Rauda likę be dalies...
Rauda tėvai ten vaikelių,
Rauda sesutės brolelių,
Rauda žemė ir gamta—
Kad jų grožė suminta!...
Be pastogės, be namelių,
Atsiskyrę nuo vaikelių—
Jieško prieglaudos urvuos',
Nes jiems vietos nėr namuos'!...
Kur pažiuri—teka kraujas,
Už Tėvynę broliai kaujas'
Ir kraštuos' šalies visuos'—
Vargą kenčia apkasuos'!
Stokim broliai, vyr's į vyrą,
Kas tur jausmą širdyj tyrą,
Kam yr' brangi ateitis,
Vilniaus —brolių gyvastis....
Meskime ginčus į šalį,
Imkim ginklą katrie galį—
Bočių pėdoms turim sekt—
Vilnius Lietuvai tur tekt!...

14—XI—22 J. Svyrunėlis.

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

(Tęsa)

PILVO ŽAIZDOS.

Visas žaizdas reikia apžiurėt prisilaikant generališkų principų, prie jau aprašyta. Žodis ardu reikalinga, kaip nebuk, prie dalyko apie pilvo žaizdas, kur ypač esti atskiriama įturys į dalis iš priežasties didelių įpjovimų.

Pašauk tuojaus daktarą.

Uždėk čystą palą ant žaizdos ir prižiurėk, kad visuomet butų šlapia, užpilant maža dalia truputį sudytu vandeniu, kadangi šioms paloms išdžiuvus yra jau ir nuo jų apart kitko, pavojus, kartais net didelis.

Apžiurėk sukrėtimą.

Žaizdos, kuriose lieka pašinai. Toki pašinai reikia gražiai ištraukt ta pačia vieta, kuria jie įlindo.

Jeigu tie pašinai esti dideli ir pavojingai ir giliai į žaizdą sulindę, tuosyk tą žaizdą reikia kuogreičiausia parodyt daktarui.

Plaušos medžio, tai paprasti pašinai; ištrauk pašinus su replukėmis arba pridėk prie pašino peilį ir prispaudęs prie geležtės su nykščio nagu, trauk.

Tokią pat metodą galima pavartot traukiant pašiną iš panagės.

Bet jei pašinas užlužęs panagėj, išskusk nagą plonai viršuj, ir išpjauk skylelę pavydale, kad galėtum pasiekt. Mažus pašinus, įstrigusius į odą, galima prašalint arba išimt užkabinant adata.

Kad išvengt jau žinomo užsikrėtimo, bus saugiau, jeigu su muilu ir šiltu vandeniu nuplausi odą ir pirm pavartojimo perleisi adatą per liepsną.

Žaizdą, iš kurios jau išimtas pašinas, nėkuomet nereikia užlipyt plėstru ar kuo kitu.

Akie žaizdos. Kaip pasakyta, akies obuolys yra gerai apsaugotas nuo sužeidimo, bet toki sužeidimai retkarčiais įvyksta. Simptomai esti—žiauriai nublankę ir paraudonavę ir jei sužeidimas įvyko, tai labai lengva matyt įpjautą vietą. Tokius sužeidimus turi apžiurėt daktaras. Todėl, bent kokiame sužeidime akių obuolių, pridengk abi akis su vata arba minkšta palele, pirm suvilgyta šaltu vandeniu, kad butų užlaikoma akys ramiai ir tuosyk reikia su raiščiu aplink galvą tinkamai aprišt. Buk atsargus, aprišk aplink per stipriai, tai yra nesuveržk, kad ta vata ar pala nespaustų akių obuolius, ir kad apsaugot nuo užkrėtimo, reikia kad pala visuomet butų šlapia, kol neatšaukiama daktaras. Kuomet atvirtintas vanduo yra daug saugesnis nuo užkrėtimo, gi neatvirintas yra truputį pavojingas.

Pašinai iš akių reikia ištraukt, jei galima. Jeigu negalima ištraukt, tad į akį reikia įlašint alyvos arba ricinų aliejaus. Nežiurint, pagalios, ar pašinas išimtas ar ne, akis reikia apžiurėt budu tikką aprašytu ir tuojaus reikia pašaukt daktarą.

Užsikrėtimai akių paprastai esti nuo pelenų, smilčių arba dulkių. Tie kunai iššaukia paprastą nesmagumą, silpnumą ir ašaras, kurios kartais laimingai išplauja akis ir išvaro visus negerumus laukan.

Nėkuomet netrink akies, trinant gali paspaust akyj esantį žvirgždą, ar kas joj nebutų, ir tuomi dar labiau žeidi.

Pirmiausia, užmerk akį, kad tuom duot progą rinktis kruvon ašarom, kurios išplaus lauk arba ant paviršiaus, ir tada jau galima lengvai išimt. Jei taip negalima, patrauk viršutinį blakstieną per apatinį kokius du ar tris kartus, užspausk šnirplę nuo sveikojo šono ir liepk ligoniui smarkiai šnypšt.

Jeigu žvirgždas dar liekasi akyj, apžiurėk apatinį, paskui viršutinį blakstieną žemyn ir jei žvirgždas matyt, nušluostyk jį su kampu minkštos, čystos nosinės skepetaitės. Viršutinį blakstieną ne taip lengva apžiurėt. Pasodyk ligonį į kedę ir užriesk jo galvą. Užversk viršutinį blakstieną ir už plaukučių prispausk degtuku (zapalka) prie skruosto. Paskui nušluostyk, jei matyt žvirgždas, kaip pirmiau. Tą daryt reikia atsistojus iš užpakalio. Keli lašai citrinų aliejaus įlašint į akį po išplovimui žvirgždų, yra labai gerai.

Kalkės iš akies galima išplaut plaujant saliucija, sutaisyta iš vieno arbatšaukščio, ir puoduko (arbatinio) vandens. Trupiniai kalkių, kuriuose galima matyt, reikia išimt taip pat, kaip ir bent koki žvrgždai.

SUŽEIDIMAI NUO VEIKMĖS KARŠČIO, ŠALČIO IR ELEKTROS.

Apdeginimai ir nušalimai, apimą apdeginimus nuo elektros. Nušalimas. Apdeginimai ir nušutinimai.

Apdeginimai atsitinka nuo sauso karščio, kaip ve ugnies, kuomet nušutinimai įvyksta nuo skysto karščio arba nuo šlapio karščio, kaip ve karšto vandens, garo ir tt. Bent kuris gali paliest tiktai odą, bet gali įsigaut ir giliau. Nuo apdengimų visos plėvės kuno sulyg kaului gali suanglėt (pavirst į anglius), o nuo apšutimo gali aktuališkai išvirt. Viens ir kits remiasi ant gilumo, didumo ir vietos sužeidimo, lygiai kaip ir ant senumo sužeistos ypatos. Abu išdegimas ir iššutinimas yra ypatingai pavojinga, kadangi šutinimas sužeistos vietos gali tuojaus but pasekme užtroškimo.

Priežastįs. Apdeginimų: Liepsnos ar ugnies, karštas ar ištarpintas metalas, elektriški sukrėtimai ir expliozijos gazo ar parako. Apšutinimų: Garas, verdantis vanduo arba karštas ailejus.

Perspėjimas. Perspėjimai nuo paprastų apdeginimų ir apšutinimų tankiausia yra supainiotu dalyku, kaip kad apima: (1) Perspėjimas nuo ugnies. (2) Užgesinimas. (3) Gelbėjimas ypatos nuo agnies. (4) Užgesinimas degančių drabužių. (5) Prašalinimas pavojaus nuo karštų ar ištarpintų metalų; (6) Metodos prašalinimui gazų ir parako expliozijų.

Perspėjimas nuo ugnies. Daug užsidegimų atsitinka nuo neapsižiurėjimo. Generališki principai perspėjimo nuo ugnies yra, kad nėkuomet nepalikt lempą ten, kur liepsna gali ką nors pasiekt; neužgesinęs ugnį visai, taipgi nėkuomet nepalik, pagalios ir nepųsk, jei numanai kad liepsna gali ką tokio pasiekt.

Užgesinimas ugnies. Ugnį visuomet ir visur galima lengvai užgesint, kuomet prasideda, bet jau yra negalima, kuomet liepsna apima plačiai, taip sakant, viską apsiaučia, tuosyk viskas turi sudegt. Todėl aišku, kad kiekvienas privalo elgtis aktyviškai.

Iškart ugnį galima užgesint užliejant kelis viedrus vandenio arba užmetant kelias kaldras arba vilnones palas. Smiltys, pelenai arba purvai tuojaus užgesina tokią ugnį. Viens iš šių budų turėtų but vartojamas vieton vandens, kuomet dega aliejus, nes vanduo išdriekia aliejų, taipgi kartu ir ugnį. Viskas kas aplink kabo, reikia nutraukt pirm pradėsiant gesint ugnį. "Viedra (kibira) brigados" labai tankiai daug padaro užgesinimui ugnies. Tas susideda iš dviejų linijų vyrų prie arčiausios vietos vandens nuo ugnies. Viens žmogus semia vandenį ir duoda kitam, tas kitam, kol per rankas prieina prie paskutinio, tas lieja ant ugnies ir tuščią viedrą paduoda pirmam iš antros eilės, o tas kitam, kol paskutinis pasemia ir tt. Atminkite, kad pasitraukimas gali padidint ugnį, todėl nereikia atleist nė ant valendėlės.

Gelbėjimas ypatos nuo ugnies. Kuomet jieškai žmonių jau užsidegusioj vietoj, yra geriausia apsirišt burną ir nosį su šlapia nosine skepetėle arba pala. Atmink, kad oras gilume šešių colių yra liuosas nuo dumų prie grindų ar žemės, todėl jei nori kvėpuok, atsigulk klupščias ant grindų, kad butų galva žemiau ir jei ką gelbsti, tai keturpėkščiomis rėpliok, vilkdamas užtroškusį paskui save. Tokiu jau budu šliaušk žemyn ir laiptais nuo antrų lubų arba įeigine į kasyklas skyle.

Užgesinimas degančių drabužių. Jei tavo paties drabužiai užsidegtų, kuomet tu esi vienas, nebėgk jieškot pagelbos, nes tas padidins vėją ir drabužiai užsidegs dar labiau.

Atsigulk ant grindų ir įsivyniok save į palą, užtiesalą, ploščių, kaldrą ar kokią vilnonę palą suveržiant ant tiek, kiek tik galima, vien galvą reikia palikt liuosą. Jei jokios tam panašios palos negalima nusitvert, atsigulk vistiek ant žemės ir riskis palengva, tuo tarpu užspausdamas ugnį savo rankomis. Jei kitos ypatos drabužiai užsidegtų, paguldyk jį ant žemės ir užslugink ugnį su žiponu, kaldra, pala ar tam panašiai.

Prašalinimas pavojaus nuo karščio ar ištirpytų metalų. Naturališkai, tiktai prie tokių dalykų dirbančios ypatos nuo jų nusidegina. Paprastas rupinimasis ir apsisaugojimas padaro daug prie prašalinimo to pavojaus.

(Bus daugiau)

PALANGA.

Atgavę nuo latvių tą vargingą Palangą, pažadėjome ją mylėt, puošt ir užlaikyt. Męs protėvių dainą dainuodami apie Palangą, atidavėme latviams brangius musų krašto plotus už ją, kad tiktai turėt tautos mylimają vietą. Gal kas patikėtų apie Lietuvių tautos ištikimumą ir meilę Palangai, bet tai ne turi matyt ir žinot,kaip męs ją užlaikome. Visos civilizuotos tautos, turėdamos savo tėvynėje tokias vietas, kaip Palangą, papuošia ir sutvarko pagerinimui sveikatos ir poilsiui piliečiams. Bet męs savą Palangą palaikom tiktai projektais ir korespondencijomis dvejopų pažiurų. Pirmutinė pažiura tai musų gydytojų ir tėvynės mylėtojų patarimai ir nurodymai administracijai, kaip butų Palanga tvarkoma. Antra pažiura, tai musų sveikatos departamento vedėjo, kurs mano niekais sutvarkyt Palangos kurortą.

Sveikatos departamento vedėjas, patikėjęs Palangos kompanijos organizatoriui, kurio uodega yra iš "Miłosników Polągi", kad bus sutvarkyta musų tautos milima vieta—sulyg jo kurpalio. Kad musų sveikatos departamento vedėjas galėjo patikėt tai uodegai, buk bet koks kurpius sugebėtų Palangos reikalus atlikt, tai mus nenustebins. O kad Palangoj reikia tvarkos, tai nuolat męs šauksime, nes mums yra perbrangus tas kraštas ir negalime bešaliai žiurėt, kad tiktai vieni žydai galėtų pušyne voliotis. Tvarka turi but padaryta sulyg musų gydytojų patarimų. Tą visą atlieka paskirta kurorto administracija.

Šią vasarą męs pamatysime, kiek vertės turi musų nesutvarkytoji Palanga. Musų kompelninkai sužinoję kad Prusuose yra mažuma kulturingesnė, įvairesnė kurorto išvaizda ir visi bėgs tenai. O tai todėl, kad męs Palangos netvarkome.

Žvejys.

—o—

KIBIRKŠTELĖS.

Kaip tik Kemėšis pasitraukė nuo altoriaus, taip ir jo darbininkai subolševikėjo, nes paliovę tarnaut šventam Juozapui, nuėjo ir kooperatyvą susitvėrė. Mat dabar trustų gadynė, tai ir nedyvai.—Zero.

—o—

Kaszinkas pasidarė, kad So. Bostone revoliucija užgeso; turbut markių pritruko, juk nebereikalo ir "rzeczypospolita" savo iždą uždarė, ir iždininką paleido grybaut—Niks.

—o—

Žvalgas giriasi, kad jis gali iš visų namų išmėtyt bepartyviškus laikraščius. Net baisu, kad jis taip įsikarščiavęs neišmestų iš savo rankų kryželį.—Zero.

—o—

Turbut artinasi blogi metai, kad grinorius į Lietuvą pradėjo lydėt net toki didžiunai kaip Bagočius su Grigaičiu. Mat dabar tokia mada, kad kiekvienas, kuris tik kulnis pavelka, nori kitiems vadovaut.—Zero.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Kaipo balai atatinkamas ir kartus tonikas — imk

Severa's

Balzol

(pirmiaus Gyvasties Balzamas).

Rekomenduojamas

virškinimui, iprastai užkietėjimui ir nupuolusiai kuno padėčiai.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekoriaus.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

STRAIPSNIS XXX.

Metai po kudikystės yra begalo svarbus, nes juose dedasi vyriškumo ir moteriškumo pamatai. Galima tada pagelbėt vaikui įsigyt pamatą vikrios ir stiprios sveikatos, arba ir silpnumo bei menkumo.

Menkumas ypatingai akstina blogas penėjimas. Netinkamas maistas ne visados paeina iš jo stokos, nes ir turtingi nuo to kenčia. Gali kudikiai gimti su aukso šaukštu, bet jei negaus duonos ir pieno, orančių sunkos, žalių vaisių, šviežio oro, saulės, miego ir mankštinimų, tai bloga sveikata ir menkas išsivystymas bus jo gyvenimo draugai. Inžinui reikia tam tikrų anglių, kad jis gerai dirbtų, taip-pat ir žmogaus mekanizmas reikalauja tinkamo kuro, kad geriausiai tarnautų.

Nekurie maistai yra butini augimui, o svarbiausias iš jų yra pienas; jo stoka dažniausiai padaro nedapenėjimas, nes jame randasi visi elementai akstinanti augimą. Vienok ir po kudikystei pieną negali kiti atstoti, tik jam prigelbsti. Normalį kudikį reikia įpratint visus paprastus valgius, ne keptus; nereikia pataikaut jo noramS. "Smaguriavimas" yra skylutė pro kurią atlenda nedapenėjimas. Vaikas reikalauja kitko negu suaugęs, kuris tik palaiko savo jau išvystytas savybes.

Nedapenėjimas paliečia dantis, nagus, kaulus, o mineralai kaip špinaco geležis, pienas, kalkis ir fosforas duoda gyvybės ir kietumo. Vaikas reikalauja penkis sykius daugiau kalkių negu suaugęs. Minkštų dantų pavojus gi daug, pavyzdžiui, likučiai renkasi pudami dantų tarpais. Tie nuodingi puliai įeina vėliau į kraują ir padaro vieškelį įvairioms bakterijoms.

Borden's Eagle Pienas pasirodė esąs brangus veikėjas nukovojantis nedapenėjimą, nes užlaiko savyj vitaminus ir mineralus pradinėje čielybėje.

Per keletą gentkarčių tukstančiai amerikoniškų motinų išauklėjo savo kudikius su Borden's Eagle Pienu. Tą jos darė, nes jų draugės rekomendavo Eagle Pieną ir delto, kad jos rado jį užganėdinančiu. Bet ant nelaimės daugeliui tų motinų nebuvo tikrai informuota kodel šitos puikios pasekmės visados budavo gaunamos. Eagle Pienas yra puikiausias, saldus, riebus pienas, sumaišytas su gerai pagrinintu cukrumi, taip, kad padaro geriausį peną kudikiams.

Idant ir Lietuvė motina žinotų kaip vartot Borden's Eagle Pieną, bordeno Kompanija išleido Lietuvių kalboje pamokinimų kaip paruošt Borden's Eagle Pienas visokių amžių kudikiams. Jei nori kopijos tų instrukcijų, iškirpk kuponą iš laikas nuo laiko telpančių pagarsinimų, prisiųsk jiems, o jie su mielu noru visai dykai Jums prisiųs jas.

Skaityk šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

Suite 71. Tel. Park 7686

Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.

Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

12 didelių laivų išplaukia kas savaitę
Į BREMEN.

KELIAUKIT į Lietuvą Suv. Valstijų laivu. Rasit ant šių laivų gerą priežiurą, pasitenkinima, ir didelius kambarius. Trečios kliasos kajutos dėl 2, 4, ir 6 žmonių—kambariai rukymui—knygynai su lietuviškomis knygomis—platus dėniai—puikus valgis—galite to viso tikėtis.

Į BREMEN:
George Washington
America
President Roosevelt
President Harding
President Arthur
President Fillmore

Į LONDON, PLYMOUTH ir CHERBOURG:
President Polk
President Van Buren
President Monroe
President Adams
President Garfield

Į Cherbourg ir Southampton—S.S.LEVIATHAN.
Perkeliaut kitais laivais į Danzig.
Užsisakykit vietas dabar—pas vietinį agentą arba rašant į

United States Lines

45 Broadway - - New York City
75 State Street, Boston, Mass.

Managing Operators for
U. S. SHIPPING BOARD

KAIP AUGINT IR PRIŽIURĖT VIŠTAS?

Ką tik išleidome knygelę kaip augint ir prižiurėt vištas. Labai naudinga knygelė žmogui, kuris laiko arba mano laikyt vištas. Čia telpa visoki patarimai, kaip augint ir prižiurėt vištas, kad jos pelningai apsimokėtų. Kaina knygelės su prisiuntimu..... 35 centai.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE,
KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00 Į SAVAITĘ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

Pirmas Lietuviškas Graborius

patarnauja prie laidojimo Lietuviams taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms.

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156.

JONAS CIVINSKAS

perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156.

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo naujų sampelų audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

"AMERIKOS LIETUVIO"
Spaustuvė
ATLIEKA SPAUDOS DARBUS.

Dr. J. Basanavičius.

APIE VILNIAUS PRADŽIĄ.

(Iš "Lietuvos Rytai".)

(Tąsa)

išmintingas valdovas, iš anksto turėjo susitart su krive Lizdeika dėl sapno aiškinimo ir tuo panaikint žmonių nepasitenkinimo jausmus. Maža to, busimosios didžiojo kunigaikščio sostinės pradžia žmonių akyse turėjo tapt neliečiamaja šventenybe, dievų norų įsakymu, juo labiau, kad tai naujai sostinei krivė pranašavo pragarsėjimą visame pasaulyje (Apie Vilniaus įkurimą ir kitokių yra padavimų; tiesa, jie neturi jokios istorinės reikšmės, bet gana įdomųs. Vienas tų padavimų šitaip skamba: Kai romėnai buvo nugalėję Aziją, tai tenykščiai gyventojai, pametę savo tėvynę, vergijon pakliuvusią, trimis didžiuliais buriais ėję jieškotis naujų vietų gyvent. Vienas tų burių apsistojęs Dniepro upės slėnyje ir įkūręs Vilniaus miestą. (Augurius Matafrast. Jędrzej Suski, o iš jo Niesiecki I t. 3884). Žinoma, tik pasakose tautos taip umai ir toli gali šokinėt. Mokslo tyrinėjimai parodė, kad ligšiolei nesusekta jokių žymių, kad Lietuvoje prieš lietuvius butų kas gyvenęs; lietuviai šiame krašte, rodosi yra pirmutinė tauta, gal kiek pastumėta į vakarus, tik ne iš Azijos atkeliavus).

Tuoj paskui prasidėjo Vilniaus didinimo, tvirtinimo ir puošimo darbai. Iš visų Lietuvos kraštų buvo suvaryta daugybė žmonių. Jie kalnus ir upes kasė, naujus rumus statė. Kad darbas geriau sektųsi, Gediminas dar iš vakarų Europos kvietėsi geresnių amatininkų ir šiaip jau mokslininkų, kurie prityrimais ir žiniomis naudodavosi, valstybę stiprindamas, naujus miestus ir pilis kurdamas.

Taurakalnio viršuje, kur Gediminas buvo savo garsųjį taurą sumedžiojęs, buvo pastatyta murinė pilis, viršutiniais rumais vadinamoji; čia budavo laikoma kariumenės įgula. Viršutiniai rumai senovės laikais buvo laikoma neprieinama tvirtove. Kryžeiviai daug kartų stengėsi tą pilį paimt, bet visuomet turėjo šalin trauktis nieko nepešdami. Viršutiniai rumai turėjo tris bokštus, trimis sienomis sujungtus. Tų bokštų, kurie kitados budavo keturiais gyvenimais įkišiol tik vieno apačia likusi; viršutiniai jo augštai jau seniai nugriauti medinis bokšto viršus nėra senovės liekana, tik XIX amžiaus padaras; čia 1840 m. rusai buvo įsitaisę optikos stotį.

Pakalnėje, šalia ruomuvos, Gediminas pastatė kitą pilį, kur buvo dideli rumai su augštais bokštais. Tie rumai buvo skiriami didžiajam Lietuvos kunigaikščiui, jo tarnams ir valdininkams, pinigynui ir t.t. Tarp rumų buvo sodai, toliau—sandėliai, arklidės. Šią pilį vadino apatiniais rumais. Iš viršutinių rumų į apatinius vedė tam tikri laiptai, iš viršaus pridengti ir paslėpti. Be to dar buvo išvestas urvas į kitą Vilnelės upės pusę. Po pilies bokštais buvo tamsių murinių kalėjimų—urvų, kelis sieksnius įleistų gilyn į žemę. Viename tų kalėjimų, tarp kita ko, buvo įmestas Vytautas, kaip Jagėla buvo jį drauge su jo tėvu Keistučiu pasikvietę Vilniun santaikos daryt. Vytautui, tarnaitei padedant, pavyko ištrukt iš kalėjimo, o Keistutis buvo nugabentas į tokį pat Krevų pilies požeminį kalėjimą ir ten nukautas.

1332 metais didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas su žymiaisiais bajorais atsikėlė Vilniun gyvent. Tai buvo labai didelė iškilmė, joje dalyvavo vyriausybė, dvasiškiai, kariumenė ir nesuskaitomos žmonių minios. Tai buvo svenčiamos Vilniaus įkurtuvės. Nuo to laiko Vilnius laikomas Lietuvos sostine.

Pilis buvo aptverta stipria muro siena ir augšta medine tvora iš stačių ąžuolinių rastų (sienojų) ir apsiausta iš visų pusių Nėries, Vilnelės ir tam tyčia iškasto kanalo vandenimis. Žmonių padavimais senovėje Vilnelės upė ties Plikuoju ir Bekeštu tarpkalniu buvus susiskirsčiusi į dvi vagas; kairioji Vilnelės vaga, pasukusi į vakarus aplinkui Botaniko sodą, paskui oplinkui katedros varpnyčią iš vakarų pusės, metusis į žiemos rytus ir čia susidurus su Nėrimi, mažne toje vietoje, kur dabar stovi Tiškevičiaus rumai. Dar pasakoja, kad šių dienų Vilnelės vaga, kuri skiria Pilies kalną nuo Plikojo (Trijų Kryžių kalno), buvusi iškasta Gedimino laikais. Kad Pilies kalnas yra ne vien gamtos padaras, bet ir žmonių darbo prie jo nemaža pridėta, tai mums sako 1396 metų sutikimas, kai pietinė Pilies kalno dalis buvo atplyšusi ir nuriedėjusi pakalnėn. Pagirio gyventojai gudai savo pasakose ikišiol mini tuos senovės laikus, kai juos varydavę į Vilnių kalnų kast; dar iki šių dienų išlikęs keiksmas: "Štob tebie chodzici u Vilniu hory kopoci" (kad tu vaikščiotai Vilniun kalnų kast) mums tai primena.

Iš pilies ėjo keliai į visas puses. Iš vienų pilies vartų ėjo kelias dviem tiltais per Vingrės ir Vilnelės upes, paskui, persikėlus keltu, šiauriniu Nėries upės krantu ėjo keliai į Kernavos ir Ukmergės pilis. Tais pačiais vartais vedė kelias, kairėn pasukus, į švęstą Lukiškio ąžuolyną kur augo šimtamečių ąžuolų ir buvo dievų mėgiama vieta. Kitais vartais ėjo kelias į Medininkų rumus, į Lydos pilį ir į Gardiną. Tais pačiais vartais, tik dešinėn pasukus, ėjo kelias į Trakus.

Taip atrodęs Vilnius pasak išlikusių kryžeivių ir rusų metraščių keturioliktame amžiuje: Pilies kalne stovėjo stiprus viršutiniai rumai, trimis aštuonkerčiais bokštais papuošti, keturių gyvenimų kiekvienas bokštas. Po kalnu stovėjo apatiniai rumai. Kiek toliau, šalia Pilies Kalno, tarp Nėries ir Vilnelės stovėjo bajoro Mantvilo rumai. Ruomuva buvo apsupta namais, kuriuose gyveno dvasiškiai. Krivės rumai buvo išlikę net iki 1831 metų; juos vadino vikarų namais.

Kunigaikščiai negyvendavo viršutiniuose rumuose; ten stovėdavo kariumenė. Vėliau, Aleksandro Jogailaičio laikais čia buvo liejykla ir ginklų sandėlis. Zigmantas Augustas viršutiniuose rumuose laikė savo biblioteką.

Daugiau per tris šimtus metų išstovėjo Gedimino pilis. Daugybė Lietuvos priešininkų mėgino ją supt ir sienas daužyt. Tačiaus jiems nesisekė pilis paimt. Tik 1655—1661 m., rusų kariumenei įsibrovus, abiem pilim buvo suduotas mirties smugis. Tuo pačiu laiku Vilniuje siautė baisus badas ir maras.

1661 metais rusai pavyko iškrapštyt iš pilies, bet apgriautų ir apdegintų rumų niekas netaisė, ir jie pamažu pradėjo griut. Lenkai, visokių unijų vardu, Lietuvai kas kartą vis didesnius vergijos pančius kaustė. Vilnius niekam nerupėjo, ir jis ėmė nykt. Rusai, nukariavę Lietuvos kraštą ir prijungę prie savo valstybės, 1797 m. galutinai sugriovė pilies rumus. Ilgai dar riogsojo rumų sienų pamatai ir kyšojo atskiros akmenų ir plytų gurguolės. Pavasariais ir vasaromis ten žėlė žėlė ir miesto gyventojų versiukai gardėsi. Dėl to ir vieta po Pilies kalnu liko "viršininku" praminta. 1881 m. rusų gubernatoriaus paliepimu buvo išgriauti išlikę pilies pamatai, akmens ir plytos išvežtos, požemiai ir kanalai užversti, žemė išlyginta ir, vietoje garsiųjų senovės rumų, padarytas skvėras.

Pilies kalne, toje aikštėje, kur prieš didę karę kroketo žaizdavo, sako, kad, palaidota keliatas 1863 m. maišto dalininkų, nužudytų Lukiškyje.

Prieš didę karę Pilies Kalne stovėjo armota, iš kurios kasdien 12 valandą šaudavo. Tą armotą laike karės vokiečiai išsivežė.

Mažne kartu su sostinės perkėlimu, Vilniuje pradėjo rastis ir krikščionių bažnyčių. Pirmiausia radosi čia Franciškonų ir Domininkonų bažnyčios. Senovės Domininkonų bažnyčia buvo toje pačioje vietoje, kaip ir dabar. Didysis Lietuvos Kunigaikštis Gediminas nedraudė krikščionims gyvent Lietuvoje ir leido jiems laisvai platint savo tikėjimą. Matydami tokį didžiojo kunigaikščio palankumą, vokiečiai katalikai įkurė Vilniuje franciškonų broliją ir pastatydino visų seniausią šv. Mikalojaus bažnyčią, kuri susilaukė sveika šių dienų ir jos muruose dabar susiburę lietuviai.

Franciškonų patariamas Gediminas rašė į Rymą laišką, pranešdamas popiežiui, kad Lietuvoje niekas nevaržąs nė katalikybės, nė kitų tikėjimų ir kad jis pats sutiktų pereit į katalikų tikėjimą, jei tik Rymo šventasis tėvas sugebėtų apgint Lietuvą nuo kryžeivių užpuolimų.

(Bus daugiau)

Extra! $20 už $40

Užsisakykite tuoj geriausių knygų iš žemiau talpinamo knygų sąrašo—už $40.00 (pilna katalogine vertė) o AUŠROS KNYGYNUI prisiųskite tiktai $20.00. Tokiu budu, užsakydami knygų virš pažymėta verte, gausite per pusę pigiau. Jei užsisakysite knygų už daugiau negu $40.00, rokuojant katalogine kaina—prisiųskite pusę tos sumos kiek yra užsakomųjų knygų vertė. Užsakydami vieną ar kelioliką knygų iš šito sąrašo prisiųskite tiktai tiek už kiekvieną knygą kiek tos knygos yra numažinta kaina. Šitų knygų nupiginimas tęsis iki Rugpiučio-August 31 dienai, pertai maloněkit pasiskubint, idant turėjus progą įsigyt sau reikalingų knygų už visai numažintą kainą.

LYTIES MOKSLAS.
LYTIES MOKSLAS. Tai garsi knyga, tai šaltinis sveikatos gelbėjimui, tai daktaras jaunų ir senų, moterų ir vyrų, vedusių ir viengungių. Šitą knygą parašė lytiškų ligų specialistas DR. A. J. KARALIUS. Knyga su daugeliu paveikslų, kuriuose atvaizduoja visus lyties organus. Šitoje knygoje aprašoma visa lyties istorija. Šita knyga reikalinga ne tiktai sergantiems, bet ir sveikiems. Todėl-gi patartina užsisakyt šitą knygą visiems, kurie tiktai interesuojasi lyties reikalais. Knyga didelė; pusl. 400, su drutais apdarais.
Kaina $7.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $4.00

KULTUROS ISTORIJA.
KULTUROS ISTORIJA. Trys didelės knygos su daugeliu paveikslų. Tai yra viso svieto kulturos istorija pradėjus Egiptu, Amerika baigiant Lietuva ir kitais kraštais. Trys knygos gražiais apdarais, puslapių 505.
Kaina $4.00, iki Rugpjučio-August 31 dienai $3.75

ARTISTIŠKŲ PAVEIKSLŲ KNYGA.
ARTISTIŠKŲ PAVEIKSLŲ KNYGA—MOTERŲ BEI MERGINŲ. Šitoje knygoje telpa 350 artistiškų paveikslų, gamintų didžiausių artistų sviete. Paveikslai yra gamtiški—gryni. Po paveikslais aiškinimai anglų kalba. Gražiais, storais apdarais.
Kaina $5.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $4.50

VALGIŲ GAMINIMO.
VALGIŲ GAMINIMO IR NAMŲ PRIŽIURĖJIMO KNYGA. Tai yra kukorystės knyga. Mokina kept ir virt, sutaisyt gardžiausius valgius ir gėrimus, taipgi ir kitus šeimyninkavimo darbus. Drutais audimo apdarais, puslapių 162.
Kaina $1.75; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.50

KUNIGO BIMBOS BIBLIJA.
KUNIGO BIMBOS BIBLIJA. Knyga didelė, su daugeliu paveikslų—vaizduoja kunigus, minyškas ir tt. Taipgi randasi daug pamokslų kunigo Bimbos.
Kaina $3.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $2.00

BARBORA UBRYKA.
BARBORA UBRYKA ARBA KLIOŠTORIUS IR JEZUITAI. SU paveikslu. Aprašoma baisi padėtis minykės Barboros, kuri 22 metu išgyveno kliošioriaus kalėjimo urve. Drutais apdarais, pusl. 118.
Kaina $1.25; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik..... $1.00

GYVENIMO MOKYKLA.
GYVENIMO MOKYKLA. Šita knyga yra viena iš tų knygų, kurią skaitant pakelia dvasią ir duoda norą siekt prie mokslo, prie biznio, prie atsižymėjimo. Labai naudinga knyga del moksleivių ir kitų, kurie nori patapt gerais žmonėmis. Pusl. 235, apdaryta.
Kaina $2.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik..... $2.00

DRAUGIJOS IR ORGANIZMO EVOLIUCIJA.
DRAUGIJOS IR ORGANIZMO EVOLIUCIJA. Pagal Darwino, Weismene, Kropotkino, Spencerio ir kitų, parašė Arthur Lewis; vertė Dr. A. J. Karalius. Puslapių 187.
Kaina 50 centų; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik..... 45c.

HYGIENA.
HYGIENA ARBA MOKSLAS apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernesą, Dr. Noll ir kitus sutaisė Šernas. Kas nori apsisaugot nuo visokių ligų tas turi perskaityt šitą knygą. Pusl. 132.
Kaina 50 centų; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik..... 45c.

LALIO ŽODYNAS.
ŽODYNAS ANGLIŠKOS-LIETUVIŠKOS KALBOS. Šitą garsų žodyną sutaisė A. LALIS. knyga didelė, su tukstančiais žodžių, kurie yra išguldomi į lietuvių kalbą. Gražiais "Half Morocco" apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios morocco skuros, šonai audimo; ant nugaros parašai aukso raidėmis. Pusl. turi 835.
Kaina $6.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $4.00

PILNAS LALIO ŽODYNAS.
ŽODYNA LIETUVIŠKOS-ANGLIŠKOS IR ANGLIŠKOS LIETUVIŠKOS KALBŲ. Sutaisė A. LALIS. Abi dali vienoje knygoje, puslapių 1274, drutais, gražiais apdarais, kampai ir nugara morocco skuros, šonai audimo, aukso parašais ant nugaros.
Kaina $10.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik..... $8.00

RANKVEDIS ANGLŲ KALBOS.
RANKVEDIS ANGLIŠKOS KALBOS. Praktiškas budas išsimokint anglų kalbos pačiam per save be pagelbos mokintojaus. Sutaisė J. LAUKIS. Knyga didelė, pus. 310. Apdaryta drutais apdarais.
Kaina $2.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik..... $2.00

BEDIEVIŲ ŠVENTRAŠTIS.
BEDIEVIŲ ŠVENTRAŠTIS. Šita knyga yra padaryta iš senų "Kardų", randasi apie 300 paveikslų ir visi jie bedieviški, daug rašto apie tikėjimus, dievus ir kitus dalykus. Knyga didelė, apie 1000 puslapių, drutais apdarais.
Kaina $4.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $2.50

PAMOKSLAI IŠMINTIES.
PAMOKSLAI IŠMINTIES IR TEISYBĖS. Labai žingeidųs pamokslai apie išmintį ir dorą. Puslapių 182.
Kaina 75c.; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik ..... 60c.

GEOGRAFIJA.
GEOGRAFIJA ARBA ŽEMĖS APRAŠYMAS. Pagal kitus parašė ŠERNAS. Knyga nepaprastai žingeidi—aprašo apie žemę, vulkanus, kiek yra pasauly viešpatysčių, kur kokie žmonės gyvena, kokios jų ypatybės ir tt. Knyga didelė, su daug paveikslų pusl. 409.
Kaina $3.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik ..... $2.00.

SENŲ GADYNIŲ IŠNYKĘ GYVI SUTVĖRIMAI.
SENŲ GADYNIŲ IŠNYKĘ GYVI SUTVĖRIMAI. Pagal Bitneri, sutaisė ŠERNAS. Knyga žingeidi, aprašo susibudavojimą visokių gamtos pavidalu. Su daug paveikslų. Knyga didelė, puslapių 370, gražiausiuose audimo apdaruose.
Kaina $2.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $2.00

ETHNOLOGIJA.
ETHNOLOGIJA ARBA ISTORIJA APIE ŽEMĖS TAUTAS. Pagal Haberland, parašė ŠERNAS. Su daug paveikslų viso pasaulio žmonių-tautų. Knyga turi didelę mokslinę vertę—patartina kiekvienam lietuviui ją įsigyt. Puslapių 667.
Kaina $3.00; iki Rugpiučio-August 31 idenai tik $2.50

KRAUJO SĖJA.
KRAUJO SĖJA. Vaizduojama baisus karės laikas. Knyga 2-juose tomuose. Mušiai ant žemės, mušiai ore, mušiai vandenyse. Per abu tomus puslapių 535.
Kaina $2.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $2.00

BEN-HUR.
ISTORIŠKA APYSAKA IŠ JĖZAUS KRISTAUS LAIKŲ. Puslapių 472.
Kaina $1.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik ..... $1.25.

MEILĖ IR DAILĖ.
MEILĖ IR DAILĖ. arašė Meilės Specialistas. Su daug paveikslų. Pusl. 207, apdaryta.
Kaina $1.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.25

PELKĖS.
PELKĖS. Veikalas iš lietuvių darbininkų gyvenimo Amerikoje. Parašė Upton Sinclair, lietuvių kalbon vertė Kazys Puida. Pusl. 468.
Kaina $1.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.25

ISTORIJA AMERIKOS.
ISTORIJA SUVIENYTŲ VALSTIJŲ ŠIAURINĖS AMERIKOS nuo laikų Kolumbo ir dar prieš tai iki pat šių dienų. Kurie tiktai žingeidauja Amerikos Istorija, verta butinai įsigyt šitą knygą, nes tai yra Amerikos veidrodis, kuriame atspindžia jos kilti praeitis. Knyga didelė su pusl. 364, gražiuose audimo apdaruose.
Kaina $2.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.75

DANGUS.
DANGUS. Pagal Flamarioną, parašė P. Brandukas. Su paveikslėliais. Iš mokslo astronomijos. Puslapių 193.
Kaina 65 centai; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik .... 50c.

BIOLOGIJA.
BIOLOGIJA, ARBA MOKSLAS APIE GYVUS DAIKTUS. Pagal prof. Nusbaum, sutaisė Šernas. Šitoje knygoje aprašoma kokiu budu atsirado gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus mažu vabalėliu iki daėjo ligi paukščių, galiaus patiės žmogaus. Su paveikslais, puslapių 147.
Kaina 60 centų; iki Rugpiučio-August 31 dienai ..... 50c.

KADA IR KOKIU BUDU SVIETAS SUTVERTAS.
KADA IR KOKIU BUDU SVIETAS SUTVERTAS. Parašė Prof. Meyer, iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Vaizdžiai aprašomo kokiu budu tvėrėsi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, taipgi kokiu budu ant jos atsirado gyvybė. Su paveikslais Puslapių 140.
Kaina $1.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.25

GAMTOS ISTORIJA.
GAMTOS ISTORIJA. Pagal Bert parašė Dr. Bacevičius. Knyga su daug paveikslų, žmonių, medžių, ir tt. Stora su gražiais apdarais, puslapių 209.
Kaina $1.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik..... $1.25

KAS YR' TAIP, O KAS NE TAIP.
KAS YR' TAIP, O KAS NE TAIP. Parašė Work, vertė Dr. A. J. Karalius. Puslapių 264.
Kaina 75 centai; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik .... 50c.

PORTUGALIJOS MINYŠKOS MEILIŠKI LAIŠKAI.
PORTUGALIJOS MINYŠKOS MEILIŠKI LAIŠKAI. Parašė pati miniška Mariona Alcaforado. Knyga nepaprastai žingeidi, išpuošta gražiais paveiksalis. Puslapių 160. Gražiais apdarais.
Kaina $1.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.25

ISTORIJA CHICAGOS LIETUVIŲ.
ISTORIJA CHICAGOS LIETUVIŲ. Knyga žingeidi, apipasakoja laikus kada lietuviai pradėjo apsigyvent Chicagoje, apie tų laikų veikėjus, draugijas ir tt. Puslapių 580.
Kaina $2.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.00

LAISVAMANIŲ KALENDORIUS.
LAISVAMANIŲ KALENDORIUS. Kalendoriuj randasi daug paveikslų ir gana žingeidžių raštų. Sutaisė J. Mickevičius. Pusl. 60.
Kaina 50 centų; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik ..... 45c.

TRUMPA SENOVĖS ISTORIJA.
TRUMPA SENOVĖS ISTORIJA. Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug dar seniau prieš Kristaus gimimo iki nupuolimui Rymo viešpatystės. Knyga didelė, puslapių 305.
Kaina $1.75; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.50

ISTORIJA ABELNA.
ISTORIJA ABELNA. Tai yra viso svieto istorija, apie visus pasaulio kraštus. Yra tai svarbiausia knyga norintiems susipažint su viso svieto istorija. Parašė Dr. Bacevičius. Puslapių 498, apdaryta.
Kaina $2.75; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $2.00

LIETUVIŲ PROTĖVIAI.
LIETUVIŲ PROTĖVIAI. Parašė Jonas Šlūpas. Knyga istoriška ir gana didelės svarbos. Aprašoma lietuvių padėjimas dar prieš Kristų per 800 metų. Puslapių 283, apdaryta.
Kaina $2.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.75

GYVULIŲ PROTAS.
GYVULIŲ PROTAS. Parašė Dr. T. Zell, vertė J. Laukis. Yra grynai mokslinė knyga. Šią knygą skaitantis sužinosi ar gyvuliai protauja ar ne ir kokie gyvuliai protauja ir kurie neprotauja. Knyga labai žingeidi. Puslapių 212.
Kaina $1.25; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.00

IŠ MANO ATSIMINIMŲ.
IŠ MANO ATSIMINIMŲ. Daug žingeidžių pasakų. Parašė Dr. Pietaris. Su autoriaus paveikslu. Puslapių 301.
Kaina $1.25; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.00

TIKRAS ŽENYBINIS GYVENIMAS.
TIKRAS ŽENYBINIS GYVENIMAS. Knygelėje telpa įvairus patarimai apsivedusiems arba manantiems apsivest. Parašė Idos Cradock, vertė J. Laukis. Puslapių 40.
Kaina 25 centai; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik .... 20c.

SAPNŲ KNYGA.
SAPNŲ KNYGA. Išguldo visokius sapnus, kokius tiktai žmogus gali sapnuot. Knyga puikiais apdarais. Puslapių 264.
Kaina $1.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai $1.40

MAGIŠKOS KAZYROS.
MAGIŠKOS KAZYROS su lietuvišku išguldymu ir paaiškinimu.
Kaina $1.50; iki Rugpiučio-August 31 dienai $1.40

BIBLIJA.
BIBLIJA ARBA PILNAS ŠVENTAS RAŠTAS SENO IR NAUJO TESTAMENTO. Knyga didelė virš 1100 puslapių, juodais audimo apdarais, auksinio titulo antspauda, rausvi lapų kraštai. Sykiu su Biblija randasi ir Biblijos rodyklė, su kurios pagelba lengva jieškomi dalykai Biblijoje surast.
Kaina $2.75; iki Rugpiučio-August 31 dienai $2.50

PATARMĖS MERGINOMS.
PATARMĖS MERGINOMS APIE LYTIES DALYKUS. Parašė Margaret H. Sanger, į Lietuvių kalbą vertė Stropus. Knygoje randasi gana daug paveikslėlių išaiškinančių išsivystymą vaisiaus, neštumą ir tt.
Kaina $1.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai ..... 90c.

ŠVYTURYS.
ŠVYTURYS. Almanachas už 1912 ir 1913 metus. Telpa raštai geriausių lietuvos rašėjų; Liudo Giros, Lazdynų Pelėdos, Gustaičio, Mikuckio, Vineo Krevės, Kazio Puidos, Žemkalnio, Grigonio ir kitų. Vertėtų šitą Almanachą įsigyt visiems, nes jame randasi daug, žingeidžių raštų. Šios abi knygos turi puslapių 540.
Kaina $2.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $1.50

MEILĖ IR ŠEIMYNA.
MEILĖ IR ŠEIMYNA. Knyga su daug paveikslų, ir pilna žingeidybių. Pusl. 260, drutais apdarais.
Kaina $3.00; iki Rugpiučio-August 31 dienai tik $2.50

PAVEIKSLAI—ABROZAI.
KETURI ABROZAI DIDŽIUJŲ LIETUVOS KUNIGAIKŠČIŲ: — Algirdo, Gedimino, Vytauto ir Keistučio. Šitie paveikslai yra tinkami papuošt, namus, ofisus, svetaines ir tt.
Kaina $2.00; iki Rugpiučio-August 31 d. vis 4 paveiksali—$1.50

Pinigus siųskite sykių su užsakymu. Jei siųsite grynais pinigais, laišką registruokite. AUŠROS KNYGYNAS yra didžiausis lietuvių knygynas pasauly. Visos geriausios knygos kokios tiktai yra išleistos lietuvių kalboje čia Amerikoje arba Lietuvoje—galima gaut AUŠROS KNYGYNE. Katalogos siunčiamas dovanai. Knygų kainos nupigintos tiktai tų, kurios čia garsinamos ir tik iki Rugpiučio-August 31 dienai. Radę sau reikalingų knygų šitame sąraše pasiskubinkite užsisakyt. Norinti agentaut musų knygomis, pie sąlygas klauskite laišku. Laiškus su pinigais siųskite šituo nauju antrašu:

Aušros Knygynas

3210 SOUTH HALSTED STREET DEP. 6 CHICAGO, ILL.

VIETOS ŽINIOS.

Jau parkeliavo. "Amerikos Lietuvio" leidėjas, p. M. Paltanavičius, kuris buvo iškeliavęs į Lietuvą pradžioje Birželio mėnesio, parkeliavo 23 dienoj šio mėnesio. Namo parvažiavo praėjusiame utarninke ir dabar silsisi po kelionei, o po kelių dienų imsis vėl paprastojo savo darbo.

Už revolverį. Policistas McGillicuddi, eidamas Shrewsbury gatve patėmijo prie fontanos geriant vandenį, krautuvėlės savininką Salvatore Balsamo, ir iš jo kišeniaus išlindusį galą revolverio. Paklausus leidimo tas prisipažino leidimo neturįs. Tapo areštuotas ir teisme nubausta šimtu doliarių.

Gazo ekspliozija. H. Galfinos, savininkas restauracijos pire Southbridge, kurė gazu kurinamą pečių. Gazas eksplodavo taip smarkiai, kad uždegė namą, ekspliozijai išgriovus sieną. Pats Galfinos pavojingai apdegė. Gaisras padarė nuostolio už $20,000.

Ir majorui šis tas. Praėjusioj savaitėje buvo policistų išvažiavimas į Paxton, kuriame dalyvavo 450 policistų ir daugybė kitokių valdininkų iš visos Naujos Anglijos. Išvažiavime buvo laimėjimai. Giliukis papuolė ir Worcesterio majorui Sullivanui; jis laimėjo porą čeverykų.

Žalvės kaltė. H. Fleuront, gyv. po No. 21 prie Beach gatvės pasigavo želvę ir kad namo parsinešus apvalytą, išsiėmęs peilį pradėjo grandyt nuo jos purvus. Begrandant peilis paslydo ir per pjovė kairę ranką. Paleido jis ir želvę, kuomet pajuto skausmą.

Nelaimė prie darbo. C. Johnson, dirbdamas prie "milling" mašinos Norton Grinding fabrike, paslydus rankai trįs pirštai kairės rankos pateko į peilius ir visi trįs tapo nukirsti. Apalpęs jis tapo nugabentas miesto ligonbutin.

Jauna žmogžudė. Elzė Mc Donald, 13 m. amžiaus laikoma kalėjime kaipo žmogžudė ir laukia teismo. Jos žmogžudysta buvo tokia: Ji pastumė keturių metų vaiką, savo brolį Jokubą, gi tas paslydęs įpuolė į prudą ir prigėrė.

"Šuva areštavo". Emma Ridley, gyvenanti prie Kandall gatvės turi šunį, kuris vis lindo į kaimyno Scully daržą. Tas pareikalavo jos suvaldyt savo šunį, ji jį užtai išpludo. Užtai tapo areštuota ir teismas atsibus netrukus.

Už bigamiją. Prieš kelias savaites prie Portland gatvės tapo areštuota Agnė Lesperance, kaipo bigamistė ir ikišiol išbuvo kalėjime po užstatu $500. Dabar prasidėjo jos teismas. Ji teisinasi, kad nėra bigamistė, nes pirmasis vyras yra vedęs kitą pačią.

Numirė prie darbo. I. Longdon, 72 metų amžiaus ištiktas širides paralyžiaus prie darbo, puolė negyvas ir daugiau jau ne atsigaivino. Tai ketvirtas atkas širdies paralyžiaus ant jo, toje pačioje vietoje.

Aušrelės susirinkimas įvyks 26 d. Liepos savuose kambariuose, 12½ Millbury gatvė. Visi nariai atsilankykite ir prie progos atsiveskit naujų narių. Nariai kurie turite dar tikietų, malonėkite juos sugrąžint.

J. Peelckis, sekret.

Telefonų operatorių straikas tęsiasi toliau. Buvo mėginta grįšt prie darbo, bet kompanija priima tik tiek, kiek yra tuščių vietų, ir nesutinka pripažint uniją. Kai kas iš straikuojančių operatorių slaptai grįšta prie darbo.

Kliubo maudynėse praėjusioj nedėlioj, nors diena buvo neperšilčiausia, vienok didelis buris lietuvių maudėsi. Mat čia yra patogios maudynės, tad žmonės, kad ir be karščio maudosi.

Kliubo koresp.

Už nešventimą. Pereitoj nedėlioj prie ežero policija suėmė penkis vyrus, kurie lošė kortomis. Teisme visi tapo nubaustais po tris doliarius už "laužymą viešpaties dienos". Visi svetimtaučiai.

Išvažiavimas. A.L.T. Sandaros 16 kuopos išvažiavimas įvyks ateinančioj nedėlioj Liepos 29 dieną. Išvažiavime dalyvauja Lietuvių benas. Kiek girdėt, visi rengiasi prie šio išvažiavimo.

Rep.

Kitas išvažiaviams. Olympijos darže, penktoj dienoj Rugpjučio įvyks L.D.P.A. išvažiavimas. Girdėt, kad daugelis žada šiame išvažiavime dalyvaut. Rep.

Prigėrė prude. Juozas Mc Ginn, 12 metų vaikiščias, praėjusioj nedėlioj prigėrė Green Hill parko prude. Jis netyčia užsistojo ant galo šlapios lento, nuo kurios paslydęs įpuolė 10 pėdų gilumo klanan ir prigėrė.

Ne išsiuntė. Mahamed Mohamaud, turkas, pargabentas detektivų iš New Yorko ir užrakintas kalėjime po užstatu $1,500. Jis sirgdamas Rutlando ligonbutyj iš kito turko, Hassan Mustapha, išviliojęs pinigus kiek anas turėjo, išvažiavo į New Yorką ir mėgino keliaut į Turkiją. Jis dabar sakosi norėjęs tik išpirkt kelionės bilietą į Turkiją tam, nuo kurio jis pinigus išviliojo, kad kaipo nepagydomą išsiųst tėvynėn.

REIKALAVIMAI:

REIKALAUJA žmogaus į bučernę, kad galėtų susikalbėt lietuviškai ir lenkiškai
37 corn. Harding and Pond sts., Worcester, Mass.

JIEŠKAU kambario ir meldžiu tuojau atsišaukt. Pageidauju, kad butų elektros šviesa ir švariai užlaikomas vienai ypatai. Adresas:
"Amerikos Lietuvio" Adm.,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Milžiniškas Dvidieninis PIKNIKAS!

RENGIA A.L.T.SANDAROS NAU. ANG. APSKRITIS

Tautiškame Parke, Methuen, Mass. Rugp. (Aug.)4 ir 5 dd., 1923 m

SUBATOJ PRASIDĖS 2 VAL. PO PIETŲ.
Grieš kuogeriausi muzikantai, tad todel galėsit linksmai pasišokt ir smagiai praleist laiką žaislose.

NEDĖLIOJ PRASIDĖS 1 VALANDĄ RYTE.
Bus įvairių dainų, prakalbų ir visokių žaislų. Kiekvienas atsilankęs busite pilnai užganėdinti. Šį pikniką rengia apskritis, susidedantis iš 14 S. kuopų.

KELRODIS. Važiuot svečiams reikia šiaip: Karais arba automobiliais Lowellio keliu ((Lawrence-Lowell Boulevard) iki Sawyer Street — tiesiai į pikniką.

Automobiliams Tires ir Pridėčkai. Taipgi Ford automobilių dalįs.

SADICK PAINT & HARDWARE CO.,

66 Millbury st., Worcester, Mass.

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS

Juozas J. Dirsa

Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.

OFISAS:
208 MILLBURY STR.,
Tel. Park 1376

NAMAI;
13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

Į LIETUVĄ!

Pirkite laivakortes giminėms Lietuvoje.

WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg—Southampton:
Homeric—liep. 28;rugp. 25;rugs.15
Majestic——rugp. 11; rugs 1—22;
(Pasaulio didžiausis laivas)
Olympic—rugp.29—rugp. 18;rugs.8
Greiti susisiekimai su Baltijos portais.

AMERICAN LINE
N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Hamburg
Manchuria —— rugp. 2; rugs. 6.
Finland —— rugp. 9.
Mongolia —— rugp. 16
Minnekahda rugp .23;
Kroonland —— rugpjučio 30.
Perkeliant kitais laivais į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Antwerp
Gothland (tik į Antwerp)—rugp. 4
Belgenland—rugp. 8;rugs. 5;spal. 3
Zeeland—— rugp. 15
Lapland —— rugp. 22.
Geras valgis. Uždaryti kambariai. Dideli vieši kambariai. Kreipkitės prie vietinių agentų arba į
PASSENGER DEPARTMENT,
84 State St., Boston, Mass.

NORTH GERMAN LLOYD
Savaitiniai išplaukimai į
LIETUVĄ
NEW YORK—BREMEM
nauju, puikiu laivu
"COLUMBUS"
didžiausiu vokiečių laivu, ir vienos kliasos laivais. Didžiai pagerintos trečios kliasos kvatieros. Patogios, uždarytos kajutos su 2 ir 4 lovom. Del tikietų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
North German Lloyd,
192 Washington St., Boston, Mass.

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausis keliasį visas dalis
LIETUVOS
Išplaukimai kas savaitę nuo Pier 86, north River, prie 46 st., New Yorke, geriausiais laivais:
"Resolute," "Reliance,"
"Albert Ballin,"
"Deutschland."
su I, II, ir III kliasos pasažierais, ir laivai: "Mount Clay," "Mount Carroll," "Mount Clinton," Hansa," "Thuringia," ir "Westphalia," su antra ir III kliasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, malonios aplinkybės.
United American Lines,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover st. Boston, Mass.
ar kiti įgalioti agentai.

STEBĖTINOS GYDUOLĖS!

Žaibo greitumu prasiplatino žinios po kitas šalis apie išradimą geriausių gyduolių nuo reumatizmo, SKROM. Mes jas siunčiame į Angliją, Grekiją, ir k., ir vis atrašo, kad puikias pasekmes gauna. Siunčiam visur palei užsakymą. Viena bonka kainuoja $1.35, dvi bonkos $2.50, šešios — $7.50.

Paveikslas išradėjo,
F. Lipnevičius.

Galima gaut pas mus, "Amerikos Lietuvio" ofise, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą. Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švarią ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.
Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.
Budamas 6-sius menesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.
Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVIČIUS,
Previzorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj
390 Main st. Room 931-932
Worcester, Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas.
306 Main St., Worcesteryje.
virš Iver Johnson krautuvės
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 3310

Anthony Oswald Shalina,
Lietuvis advokatas,
366 BROADWAY, ROOM 2,
Telephone, So. Boston 8590
SO. BOSTON, MASS.

Tel. Park 2148—W.
Prityręs Lietuvis Fotografistas
Jonas Černius,
8 Vernon st., Worcester, Mass.
Traukiu paveikslus pavienių, vestuvių, draugijų, išvažiavimų, parodų ir pagrabų. Darau krutamus paveikslus. Specialistas piešime didelių paveikslų. Užlaikau visokius paveikslų rėmus.

HOLLAND AMERICA LINE
Geriausis, tiesiausis susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:

VOLENDAM
Liepos 28.
RYNDAM
Rugpjučio 4
NEW AMSTERDAM
Rugpiučio 11-tą.
VEENDAM
Rugp. 18.

Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinų agentų, ar į
HOLLAND AMERICAN LINE,
89 State St., Boston, Mass.

ATYDA VIETINIAMS

NAUJA VIETA visokių darbų. Atlieku medinius, blekinius, slaitinius darbus, taisau lovius, paipas, dedu konduktorius, dengiu stogus slaito, medžio ir popieros, taisau šingelius, dedu naujus, ir atlieku dailydės darbus. Darbą atlieku gvarantuotai. Kreipkitės pas mane.

J. MEDZIUKEVIČIUS,
348 Millbury St., Worcester, Mass.
(35)

PAJIEŠKOJIMAI:

Pajieškau brolių Kazio ir Adolfo Valadkų, paeina iš kaimo Besčių, Telšių apskr. Atgal devini metai gyveno Philadelphia, Pa. Jeigu kas žinote tai praneškite, arba lai patįs atsišaukia, jieško tėta su svarbiu reikalu iš Lietuvos.

Aleksandra Gerbuliauskaitė,
53 Ellsworth st., Worcester, Mass.

Pajieškau Kazimiero Laurikečio, paeinančio iš Panevėžio apskričio, Linkavos parap., kaimo Miciškių. Girdėjau, dveji metai atgal gyveno Scranton, Pa., dirbo anglių kasyklose. Turiu svarbų reikalą, todel meldžio jo paties atsišaukt arba žinančiųjų apie ji—pranešt.
Amelija Laurikevičiutė-Paškinskienė,
23 Cambridge St., Worcester, Mass.

Parsiduoda Ukės!

PARSIDUODA ukė (farma) 70 akrų žemės, dirbamos 32 akru, likusi, miškas. Stuba devynių kambarių, barnė, visi reikalingi įrankiai ukei. Du arkliu, keturios karvės, 105 vištos, 100 vištininkų, 2 kiaulės. Atsišaukite tuojaus — kaina prieinama.

A. MOKUBICKI,
61 Harlem St., 2-ros lubos,
WORCESTER, MASS.
(29—31)

CAPITOL PHOTO STUDIO

Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovana jusų draugams ir gentims.
Mano ilgų metų patyrimas ir prieinamos kainos padaro šią įstaigą tinkamiausia vieta nusjimt paveikslus. Taipgi norime atkreipt atyda Chorų, Kuopų ir Draugijų, kad mes turime didelę vietą, tinkamą nuėmimui paveikslų didelėmis grupėmis žmonių.

S. BAJERČIUS,
Savininkas.
24 MILLBURY STREET,
Tel. Park 2093 R.

PARSIDUODA

Namas 3 šeimynų, "Greendale". 10 metų senumo, visas įtaisymas. Kaina $8300 įmokėt $1,200.

Namas 3 šeimynų, Cambridge st., geras įtaisymas. Kaina $7300.

Namas 5 ruimų, prie Leikų, 40 pėdų pagal vandenį. Kaina $2000.

Namai 2, po dvi šeimynas ir 3 štorai kampas Ward ir Wade st. Vieta del didelio garadžio, parsiduoda ant 20% įmokėt $3000.

Farmų—arti miesto—didelių ir mažų.

Tenementas prie Washington st. 6 ruimų, gesas, elektra ir maudyklė. $22 randos.

Su visokiais reikalais kreipkitės pas—

JONAS BUROKAS,
Notarijušas ir Agentas,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA

PARSIDUODA 40 kenų pieno išpardavimo sekcija.
Telefonuokit Cedar 4028 R.

PARSIDUODA.

ANT PARDAVIMO gera barzdaskutykla (barbernė), biznis išdirbtas tarp lietuvių, lenkų ir amerikonų. Savininkas eina į didesnį biznį. Atsišaukite tuojaus.

A. V., 668 CAMBRIDGE ST.,
E. Cambridge, Mass.
(29—30)

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir numalšina vėmima laike neštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj,

Pepsinic Seltzer Co.,

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas ir akinių pritaikintojas.
377A BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Antanas J. Milleris,,
Lietuvis advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane,, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Tel: Park 8177. Worcesteryj.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street

Turtas — $22,500,000
Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakare.

CUNARD
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių alieju varomu laivų:
Taipgi iš New Yorko, ypatiškai
SAMARIA —— rugp. 9—rugs. 8
SCYTHIA —— rugp. 23—rugs. 20
CALIFORNIA (naujas)—— rugs. 12
prižiurėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone.
MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.
Taipgi reguliariai išplaukimai tiesiog į Hamburgą ant naujų aliejaus laivų.
3-ia klasa:
(Į Pilavą —— $106.50)
(Į Hamburgą —— $103.50)
Karės taksų $5.00.
Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į
CUNARD LINE,
126 State St.,
BOSTON,
Mass.

"111" CIGARETAI!

Jie yra GERI! 10¢
Pirk šiuos Cigaretus ir taupyk pinigus!

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)